

1961

1.

MISLI

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

Tel.: FA 7044

★

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
66 Gordon St.,
Paddington, N.S.W.

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
Sydney. Tel. 75-7094

KOLENDAR

Februar — Svečan

- 1 S Ignacij, Brigida
- 2 Č Svečnica
- 3 P Blaž
- 4 S Andrej, Bojana
- ★ 5 N Druga predpostna
- 6 P Doroteja
- 7 T Romuald
- 8 S Janez iz Mate
- 9 Č Apolonija, Ciril
- 10 P Školastika
- 11 S Mati božja Lurška
- ★ 12 N Tretja predpostna
- 13 P Benigen, Katarina
- 14 T Valentin
- 15 S Pepelnica
- 16 Č Danilo, Julijan
- 17 P Donat
- 18 S Simeon
- ★ 19 N Prva postna
- 20 P Leon, Eleuterij
- 21 T Irena, Srečko
- 22 S Marjeta
- 23 Č Peter Damijan
- 24 P Matija, apostol
- 25 S Matilda
- ★ 26 N Druga postna
- 27 P Gabriel ž. M.B.
- 28 T Roman

ČE SE PRESELETE, sporočite:

Prejatelj naslov

Sedanjí naslov

Ime in priimek

UREDNIK SPREJEMA
PRISPEVKE ZA FEBRUARSKO
ŠTEVILKO DO
3. FEBRUARJA 1961.

KNJIGE DOBITE PRI "MISLIH"

VEČNOST IN ČAS — £ 1-0-0.

Izbrani spisi umrlega dr. Odarja. Poučni in
razmišljajoči članki. Zelo priporočljivo.

LJUBLJANSKI TRIPTIH — £ 1-0-0.

To izredno povest imamo spet v zalogi. Pripo-
ročamo.

S O C I O L O G I J A. — 3 zvezki po £ 1-0-0.

Odlično delo dr. Ahčina, že večkrat priporoče-
no.

TRI ZAOBLJUBE, krasna povest Janeza Jalna iz
časov, ko so nastajale Brezje z Marijo Poma-
gaj. — 10 šil.

SLOVEN IZ PETOVIJE, zgodovinska povest Stan-
ka Cajnkarija iz časov sv. Metoda. — 10 šil.

NAŠA KUCHARICA, velika kuhinjska knjiga, ki je
pravkar izšla v Celju. — £ 1-0-0.

ČLOVEK NA OBEH STRANEH STENE. Moderen
roman, spisal Zorko Šimčič, izdala Kulturna
akcija. — £ 1-0-0.

IZBRANI SPISI pisatelja Finžgarja II. zvezek. Ro-
man "Iz modernega sveta" in več drugih no-
vel — £ 1-0-0.

L J U D J E, zbirka krasnih novel Nartea Veli-
konje. Smo dobili še nekaj izvodov. — £ 1-0-0.

IZBRANI SPISI pisatelja Finžgarja I. zvezek:
Dekla Ančka, Divji lovec itd. Vezana £ 1-0-0.

NA BOŽJI DLANI — £ 1-0-0.

Kociprov roman Slovenskih Goric iz časov
nemškega navala. Velezanimivo!

DNEVI SMRTNIKOVI. — Izbrane novele, izdala
Sl. Kult. Akcija v Argentini £ 1-0-0

BARAGO NA OLTAR! — £ 0-10-0.

Ves pomen Baragov in vse delo za njegovo
oltarno čast je popisano v tej knjigi.

PO SVETLI POTI. Poučna knjiga dr. Franca Ja-
kliča. £ 1-0-0.

LETO X.

JANUAR, 1961.

ŠTEV. 1.

OB ZAČETKU DESETEGA LETNIKA

Janez Primožič, Qld.

V LETU 1961 OBHAJAJO NAŠE "MISLI" svojo prvo desetletko. To je za nas že kar lep jubilej, ako pomislimo na število Slovencev v Avstraliji. Sicer nas končno ni tako malo, toda število željnih sodelovanja je primeroma nizko. Ako bi vsaj polovica sodelovala, bi bilo dosti bolje. Bili smo vabljeni, naj kaj napišemo za to priliko, pa naj bo nekaj spominov.

Bilo je neko nedeljsko popoldne leta 1952. Z ženo in takrat komaj rojeno hčerko smo šli poizvedovat za boljše stanovanje. Na domu neke nemške gospe in njenega soproga, rojenega Bolgara, smo se seznanili z rojakom Praternerjem in njegovo ženo. Pogovor je med drugim nanese tudi na vprašanje, če poznam list "Misli", ki je začel izhajati v Avstraliji kot mesečnik in ga brezplačno razpošiljajo vsem, ki ga želijo. List sicer ni tiskan, samo razmnoževan na roko, pa vsaj nekaj imamo. Ker mi pa g. Praterner ni mogel postreči z naslovom lista in krajem izhajanja, sem le bolj malo verjel njegovemu poročilu, vendar sem imel neko zadočenje, da čutimo vsaj potrebo po lastnem glasilu. Naj pripomnim, da sta se g. in ga. Praterner pozneje vrnila v Evropo.

Kmalu po tistem sem bral v argentinski "Svobodni Sloveniji", da je začel v N.S.W. izhajati slovenski list z imenom "Misli" in da se je ustanovilo tudi slovensko društvo. Dostavljen je bil tudi naslov in seveda sem pohitel s pisanjem. Po nekaj dneh je prišla pošiljka z več številkami. Moj prvi vtis je bil — razočaranje. Tako skromna oblika in ureditev! Toda ko sem stvar globlje premislil, sem moral priznati, da v danih okoliščinah začetek ne

more biti drugačen, čas bo prinesel svoje. Danes lahko vidim, da sem takrat popolnoma prav računal.

Marsikdo med nami ne ve, kako je nastalo ime "Misli" za naše glasilo. Najbolje menda veta gg. Anton Purgaj in Marko Golar. V taborišču Greta so imeli sestanek in razgovor o listu, ki naj začne izhajati. Navzočen je bil tudi p. Okorn, soustanovitelj lista. Ugibali so, kako naj bi se novi list imenoval. Padali so razni predlogi, pa so le še mislili in mislili. Končno je nekdo rekel: Kaj bi še mislili, dajmo listu kar ime "MISLI", saj je do njegovega rojstva prišlo ob naših mislih. Naj pa še tisti, ki bodo list prejeli, mislijo... In tako je ostalo listu ime do današnjega dne.

Zdaj ima torej naše glasilo za seboj že devet celih letnikov. Ko stopa v svoje deseto leto, kaj naj rečemo o njem? Prav lahko se kosa z ostalimi slovenskimi glasili po svetu, ki imajo večjo naklado in več sodelavcev. Zato smo po pravici ponosni nanje. Naše glasilo nas druži, da ne tonemo prehitro v tukajšnjem morju. Saj imajo v Avstraliji vse narodnosti svoja glasila, bila bi prava sramota, ako bi prav mi Slovenci zanemarjali svojo narodno dolžnost.

Da nas tak očitek ne zadeve, gre v prvi vrsti zahvala tistim, ki naše glasilo izdajajo, posebno patru uredniku in njegovim sodelavcem. Velik je trud, pa velika tudi korist naši skupnosti. Požrtvalno delo zasluži priznanje.

Želim listu lepih uspehov v tem jubilejnem letniku in zaključim te vrstice z vzklikom: Le pogumno naprej s to prvo desetletko, nato pa prav tako pogumno v drugo in tretjo itd!

PRATIKA ZA NOVO LETO 1713

Dr. Ivan Pregelj

DAVKI IN OPRAVKI

BILO JE NA SILVESTROVO LETA SEDEMANAJST STO dvanajstega ob sedmih zvečer, ko je sedel Anže Rink, mostarski krojač, pri svojem sedu in prijatelju Fortunatu Helerju, mostarskem čevljarju. Ne da bi bila Anže in Fortunat duševno kakorkoli soglašala, včasih sta se vendar rada sešla in se pomenila o svojih mladih letih, ko sta kot popotna vajenca hodila po svetu, Anže po Kranjskem, kjer je bil svoje tolminsko ime spremenil, Fortunat po Koroškem, kjer je imel nekaj žlahte, o kateri je trdil Anže, da je gotovo vsa golšava, Fortunat pa zanikal.

Moža si tudi sicer nista bila slična. Anže je bil slok, suh in droban, Fortunat udobno zalit. Anže ni ljubil svojega krojaškega posla, Fortunat se ni ganil s svojega nizkega stolca. Anže je bil brbljav, Fortunat molčeč. Anže je imel družino, Fortunat je bil samec in mu je stregla le neka teta, ki je bila še bolj molčeča ko njen stričnik, še bolj pridna in je pletla noč in dan. Pletla je vse: nogavice, rokavice na celo in v prste, zapestnice, jopice, povelje in otroške kapice. Zgodilo se je, da ni imela volne. Parala je že spleteno in pletla znova. Tako je delala tudi na tisto Silvestrovo. Anže je sedel na levi v zdiču, teta na desni. Na peči ob dremotni oljenici med njima se je trdil Fortunat, da bi zakrpal že trikrat krpani čevlji.

"Vidva vsaj delo imata", je tožil Anže, "pa luč, pa sama zase sta. Nas je pa deset."

"Živiva za silo," je menil kratko Fortunat.

"Oba služita, pri nas pa sem jaz sam za vse", je tožil dalje Anže. "Pa kako se stiskamo, da nimam kam igle za nitjo potegniti."

"Imate zato toplo", je menil Fortunat.

"Lahko tebi, da moreš zabavljati. Pa bi menjal z menoj, bi kmalu videl, kaj je šele prava sirotinja".

"Vem tudi tako", je odvrnil Fortunat. Povedal je, da večkrat krpa in šiva, ne da bi vedel komu. Da iz vaje ne pride in da čas mine. Tedaj se je udobrovoljil Anže, ki je rad verjel.

"Saj sem dejal, da bo tako: si se pridnosti pri teti naučil."

Vedro je nagovoril staro ženo in vprašal:

"Povejte no, teta, kaj pa ste napletli že samih nogavic, kar ste živi?"

"Petnajst sto jopic, šest tavžent otroških kapic, tristo sedem in osemdeset poveljev, osem sto dva in osemdeset rokavice", je rekla teta.

"Kaj poveljev, kaj jopic, za nogavice sem vprašal", je rekel Anže.

"Šest tavžent tri in osemdeset parov brez takih, ki sem jih podpletla", je rekla teta. Ni govorila rada. Odgovarjala je nejevoljno, a dobro ji je delo govoriti visoka števila, ki so najbolj nazorno pričala njeno izredno pridnost.

"Bog se usmili, kakšno bogastvo!" je vzkliknil Anže. "Kaj bi to desetine zneslo, teta!"

Ne Fortunat ne teta nista nič rekla. Anže ju je poznal. Kadarkoli je človek le besedo zinil, ki je bila v kaki zvezi s postavno gosposko, pa najsi bo cesarsko ali duhovsko, galjotsko iz Tolmina ali kapomaško iz Čedad ali rozaškega kloštra, vselej sta teta in Fortunat previdno umolknila. To njiju posebnost vedoč, je pomislil Anže, kako bi vendar navel pogovor na gosposko in povedal, kar je obljubil, in za kar je celo nekaj kmetijskih grošev na roko dobil. Vzdihi je:

"Bog pomagaj, kako čas mine. Pa bomo spet v nekaj urah prestali eno leto, če Bog da in sveta Ana."

"Bomo," je rekel Fortunat.

"Bomo", je ponovil Anže in dostavil očitno tako, kakor je bilo čuti, da misli govoriti na dolgo in široko. "Nazaj mislim, pa naprej, pa se mi hudo dela pri srcu, ko vidim, kaj vse moramo prestati na svetu ubogi tlačani. Ali res ne bo nikoli drugače? Na vse zadnje bo še Bog na onem svetu kak grofovski gospodar, pa hajdi zanj v roboto in delo."

Molče je pletla teta, tiho sklonjen nad škorenj je krpal Heler, veselo kakor v pesmi se je razgibal Anže. Imel je pač svoj skriti namen. Govoriti je hotel o žalostnih rečeh, pa je bil zamislil, da bo veselo povedal.

"Saj še v cerkvah uče", je dejal, "da ni slabo, če človek ob novem letu pratiko naprej premisli."

"Bog pomagaj," se je prekinil, "vsaj lipovega cvetja imaš kaj prekuhanega, Fortunat. Saj čuješ,

da sem ves prehlajen. Kako naj pa govorim?"

Fortunat je zlezal s peči in prišel z ubitim vrčem nekake pijače.

"Čividinec je," je povedal.

"Daj v božjem imenu", je rekel Anže in pil. Potem je dejal:

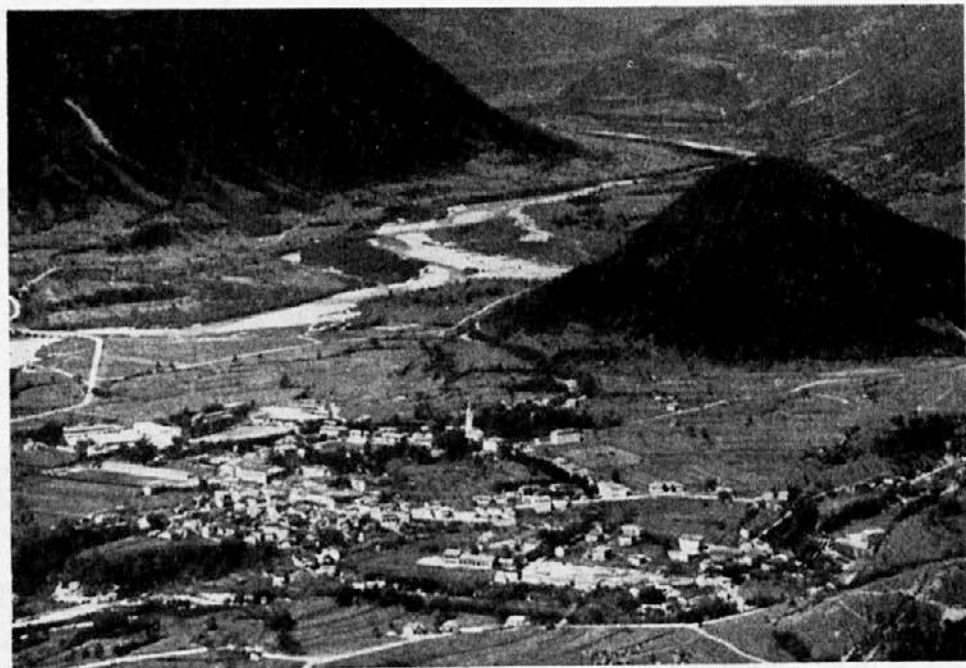
"Čisti ta pijača. Zato pa je zdrava."

Človek bi mislil, da si je kdo ve s kakšno nezmernostjo prenapolnil drob. Fortunat se je zopet vzpel na peč. Anže je dejal:

"O pratiki sem rekel. Taka je, da imamo na Tolminskem tri; cerkev ima svojo, gospoda svojo in mi kmetje in ubogi ljudje pa tudi svojo. Pa še taka je naša tlačanska pratika, da ima vsak dan v letu skoraj kar po dva svetnika. Prvi je DAJ, drugi je DELAJ! Ali sta me razumela?"

Fortunat je narazločno zamrmral, teta je namrgodila suho brado.

"Vsaj kar je glavnega, naj povem" je nadaljeval Anže. "Poslušajta! Za prvo torej, ki je DAJ! Ob svetih Treh Kraljih boš plačal desetino od jeseanskega žita ali v blagu ali v novcu, kakor si pridelal več ali manj. Za svečnico boš plačal letino, o sv. Jurju boš zopet desetnil v gosposko kuhinjo od kokoši, jaje in kopunčkov, pa še od prekelj. Plačai boš jurjevico. O sv. Marku boš dal prašiča in lovščino, o sv. Filipu in Jakobu bo prišel birič po maselnino in če si pek, te bo prijel za petak. O sv. Petru in Pavlu boš plačal poklon, o sv. Marjeti boš nesel jagnje, za sv. Ano sira pa rib in veliki šmaren zopet kopunčkov. O svetem Mišelu te čaka ogorščina, o sv. Martinu semensko žito, pet meric ajde, mernik turščice, če si kmet, in eno prase. Za sveto Katarino boš ofral gospodu orehov in medu, za svetega Andreja si dolžan molžano, za sv. Miklavža davek na sol in ogenj od vsake glave v hiši po osem soldov. Če pa prineseš dan in pol dne prepozno, boš plačal trojno, in če še ne prineseš, za sv.

Tolminski paradiž, kot ga vidijo ptiči izpod neba. Anže in Fortunat sta ga gledala z drugačni mi očmi.

Tri Kralje trikrat trojno. Za božič boš po pisani pravici navozil drva, nadel maslo in znesel jajc. Ne smeja se, znesel ali pa kupil. Če jih tudi kupil ne boš, bo narobe in greh, in tolminski poreko, da se puntaš in moraš vsaj v Berlin, če že ne v turn ali na barko, kakor ubog galjot. Zdaj sta menda razumela, kaj se pravi po tolminsko: Daj”.

“Vemo”, je zamomljaj Fortunat, teta ni rekla nič.

“Pa še nisem povedal vsega” je rekel veselo Anže, da more še govoriti, zavedajoč se svojega bistrega spomina in pa hvaležen svojemu poslušalstvu. “Tako boš dal”, je našteval dalje, “kadar umrješ, umrlino ali najboljši rep iz hleva; kadar se ženiš, polno maselnino, in kadar se rodiš, prano maselnino, ki je polne četrt za fanta in dekle in po milosti tudi za dvojčke po stari pravici. Po novi morda ne več, česar pa res ne vem. Potem pa plačaj za postavno mero in bero fajmoštru pa cerkvi, pa še kapomašu deseti snop za čedad. Ali ti ne stopi tedaj dacar iz Gorice v hišo, pa da plačaj po solidu od funta žive vage, ker si vola v mesnico dal.”

Anže si je pomel roke, segel po vrču in pogledal, ali je globok. Potegnil je le enkrat in dejal za spoznanje še bolj vedro:

“Zdaj bom pa povedal, kaj boš delal. O sv. Juriju boš pluzil in oral tri dni po starih pravicah in štiri, ker bo novo povelje reklo tako. Preklje bo nasekal tvoj fant, tebi jih ni treba. Le znosil in zvozil jih boš na grofovo njivo sam. Pa v Prepovedancu jih ne sekaj, plačal ib globo, kakor jo je Bizalj. Potem boš kopal, trebil in sejali. Zato dobiš po pravici hleb kruha in vrč vina, če ga bo oskrbnik dal. Za sv. Filipa boš poslal plet dve ženski, za sv. Marjeto pa pojdejo štiri žet in povezovat. Sam pojdeš kositi in seči in v suhem domov spravljati, kolikor zlečeš enkrat s parom konj. Ko zvoziš seno in žito, pojdeš za veliki šmaren orat dva dni ali pa kopat tri. Navozil boš gnoja. Šest njih ga bo vozilo en dan, drugih šest ga bo nakladalo šest dni, šest bo pomagalo vseh šest dni in trinajst njih ga bo nalašč iz grofovske greznice na hrbtno nosilo v zelnik. Potem boš kosil in spravil otavo. Zato tolminci in Doljani bodo opravili senožeti in planine, z vlakami vlačili, Kamenci pa bodo sirili 60 funtov težak hleb. Zdaj boš mlatil, vejal in v žitnico znosil. Potem boš ajdo sejali. O sv. Martinu boš grofu spravljali repo, zelje in oral za ozimino. O sv. Andreju boš drva vozil in včasih tudi plavil. Iz Bilj in Rubij boš tovoril grofu vino. Če ne boš pripravnega konja imel, ga boš najel, kar te bo stalo z možem poganjačem vred beneški cekin. Dobil pa boš od grofa 20 krajcarjev. Pazi, da robote ne zamu-

diš, da ne popelješ lastnega medu v Trbiž, ko pride povelje. Sicer boš kaznen plačal in rubežen prestal, vola, jarem ali pa še več. Kaj mislita, ali je to vse?”

Pričujoči odlomek je iz Pregljeve povesti: TOLMINCI. Vršni se na Silvestrovo 1712. Ali smo se na Silvestrov večer kaj zahvalili Bogu, da nam ni treba s takimi skrbmi gledati v pratio za 1961? Na Tolminskem in tam preko je pa skoraj spet tako... Razlika je ta, da današnji “grofi” ne dajo nič na svetnike in praznike, le nesveta Daj in Delaj sta ostala in dobila nove vrste veljavo. — Ur.

“Še ni”, je ušlo vedro celo Fortunatu. Le teta je bila hladna in je hitela s pletenjem.

“O, vem, da ni,” je prikimal Anže. “Vozil boš kamenje in žgal apno, popravljaj boš poti, vozil sol, olje in železo, še otrobi za pse. Tudi zidal boš, kolaril in koval. Lej, še žlice boš dolbel, če orodje imaš, pa koše boš pletel, če si se jih učil. Vse ženske iz hiše boš pošiljal za vse praznike v letu prat, likat pod, žehat in peč. Kadar pride grof na lov, mu boš divjino naganjal. Kadar bo vreme slabo, boš na svet dan seno spravljaj in mašo mudil. Zdaj bo pa za silo dovolj”.

“Dovolj!” je rekla zdaj Fortunatova teta in odložila nogavico, ki jo je dodelala.

“Veste, teta,” je dejal tedaj Anže, ko je popil še zadnjo kapljo cividinca iz vrča, “če izvejo v Tolminu, koliko napletete, pošljejo s koši po vaše desettinsko blago.”

Ta opomba je udobrovoljila Fortunata. Zasmel se je.

“Zdaj pojdem” je dejal Anže. “Osem otrok imam doma, od vsakega plačam sold za vojsko, pa jih le imam rad. Kar hudo mi je, če jih ne vidim pol ure.”

Lezel je s peči. Tedaj se je odkašljaj Fortunat in vprašal tiho in skrivnostno:

“Ali se res mislite puntati?”

“Kaj sem zato govoril, da še tako neumno vprašaš?”, je vzkliknil presenečeno Anže. “Kajpada se bomo. Ali se ti ne misliš?”

“Ne vem”, je dejal Fortunat dvomno.

“Šema!” je mrmral Anže odhajaje. “Za golšo svojo koroško se boji!”

“BELA HIŠA” ima dobiti nove stanovalce

(K sliki na ovitku)

BELA HIŠA — zelo preprost naslov, znana pa je po vsem svetu. Precej bolj kot Ribničan Vrbani. Zato bo tudi ves svet pozoren, ko se bo 20. januarja in nje izselil dosedanji predsednik Eisenhower in se vselil vanjo novi: John F. Kennedy.

Prvi ameriški predsednik, ki je živel v Beli hiši, je bil John Adams. V tistih časih so poslopju rekli: Predsednikova palača. Na zunaj je kazala sivo barvo. Zgradil jo je neki arhitekt z imenom Hoban. Znotraj ima 107 sob in 31 kopalnic.

Leta 1814 je palačo zelo poškodoval požar. Popravljali so jo tri leta in ko se je pisalo 1817, je bilo delo dovršeno. Tedaj je bil za predsednika James Monroe in je dal palačo popleskati z belo barvo. Prijelo se je ime Bela hiša in ostalo vse od takrat. Ni dvoma, da bo ostalo tudi nadalje in vsaj te skrbi nima ameriški predsednik, da

bi ugibal, kakšno barvo naj naroči, kadar je treba palačo na novo prepleškati.

Ko je bil za predsednika Harry S. Truman — in od takrat ni tako dolgo — je palača začela precej razpadati. Njegov prednik, Franklin Roosevelt, je imel pač preveč skrbi z vsem svetom, da bi utegnil paziti na zahteve svoje stanovanjske hiše. Pa se je zgodilo, da je lepega dne pod Trumanom klavir v gornjem nadstropju pomolil eno svojih nog skozi strop v spodnje nadstropje. To je bilo dovolj jasno opozorilo...

Morali so se lotiti temeljitih popravil. Glavno pri tem je bilo, da mora ostati Bela hiša kolikor mogoče taka, kot je vedno bila. Zato so vse notranje stene podrli, postavili na njihovo mesto močno železje in stene na novo postavili. Leta 1952 se je Truman s svojo družino in uradništvom preselil nazaj v Belo hišo.

Novi predsednik bo našel, tako je videti, Belo hišo v lepem redu. To mu vsi privoščimo, vse pa kaže, da med vsemi še najbolj — Nikita Hruščev! Silno se zanima, kaj bo 20. januar prinesel novega za svet z novim predsednikom v Washingtonu. Z vsako besedo skuša zlesti v srce in glavo Johna Keenedyja, da bi si mogla vrhovna moža — z Vzhoda in Zahoda — čimprej podati prijateljski roki.

Bomo videli, bomo videli... Vprašanje je, če Nikita govori iz srca ali samo iz — trebuha...

Družina Antona Slavca s
prijatelji pred hišo v Glebe.

Ivan Šepetavc, N.S.W.

SPOMINI NA ROJSTVO LISTA "MISLI"

LETA 1949 NA DAN 13. NOV. SMO PRISTADRALI v pristanišče Melbourne z ladjo Nelly 3. Bila je prva ladja, ki je priplovila v Avstralijo iz evropskih taborišč — družine. Bili smo izseljenci iz raznih krajev nekdanje avstrijske monarhije: Slovenci, Hrvati, Srbi, Madjari, Poljaki, Čehi, Ukrajinci in Nemci. Brez posadke nas je bilo vseh 1860. Pravi živ-žav so napravljali otroci — lepa truma od 1 do 16 let jih je bila. Ni treba opisovati naših čustev, ki smo jih imeli, ko smo se s solzami v očeh poslavljali od Evrope, ko se je naša ladja odmikala od obale pri Neaplju.

"Saj smo vsi izseljenci isto preživeli", boste rekli. Res je tako.

S tesnobo v srečo smo stopili tudi na avstralska tla. Nikogar ni bilo, ki bi nas sprejel z milo donečo materino besedo. Sprevodniki in sprevodnice, ki so nas spremljale na ladji, so se nekam izgubile. Prepuščeni samim sebi stojimo na prostoru pred pristaniščem. Pred nami na tračnicah se je ustavil vlak. Železniški uradniki so nam z znamenji dopovedovali, da naj vstopimo. Klicali so družino za družino, da so se prepričali, če smo vsi skupaj.

Vlak nas je pripeljal v Bonegillo. Tudi tukaj ni bilo nikogar, ki bi nas po naše pozdravil. Pač pa je spregovoril pozdravno besedo minister dr. Holt in tudi povedal, kakšne dolžnosti bomo imeli v novi domovini. Obetal je, da nas bo država podpirala in nam ostala v pomoč. Eden nemških emigrantov je njegov govor ponovil po nemško, da smo prilično razumeli.

Res je bilo za nas kar dobro poskrbljeno in smo bili hvaležni. Vseeno smo se čutili osamljene. Počasi nam je odleglo, ko smo se udomačili v kampu. Tam smo našli oskrbnika, nekdanjega jugoslovanskega stotnika, ki je govoril srbski in smo se razumeli.

Po kratkem bivanju v Bonegilli so nas razposlali širom po Avstraliji. Srečne so bile tiste dru-

žine, ki so mogle ostati skupaj. Nekatere so raztrgali — moža od žene, očeta od otrok.

Mi smo prišli v Rooty Hill in dobili zaposlitev. Mene so namestili za vrtnarja. Čas je hitro potekal. Nekega dne v septembru 1951 me pridejo klicat na vrt, naj grem na telefon. Mislim sem, da me kliče gospodar iz Sydneya, z njim sem se lahko sporazumel v nemščini. Govoril je dunajsko narečje, pa zelo počasi, ker je po dolgem bivanju v Avstraliji svoj jezik že pozabljal. Zato sem bil jako iznenaden, ko mi skozi slušalko udari na uho slovenska beseda!

"Tukaj Beno Korbič, frančiškan, ki bivam na Waverley, Sydney."

Bilo je zame takšno iznenadenje, da sem komaj odgovarjal na vprašanja. Nazadnje je rekel: "V kratkem se vidimo. Prideva vas obiskat s p. Klavdijem Okornom".

In res! Že po nekaj dneh sta prišla gospoda neko jutro iz Sydneya. To je bil zame in mojo družino prvi lep dan v Avstraliji! Pred 11 leti, ko smo mi prišli sem, ni bilo v Avstraliji duhovnikov za različne narodnostne skupine, kot je dandanes. Med prvimi sta prišla omenjena patra iz Amerike. Težko delo sta imela. Iskala sta raztresene Slovence, družine in samce. P. Klavdij je obiskoval kampe, kjer so bili naši ljudje začasno nastanjeni. Ni imel na skrbi samo Slovence, dali so mu nalogo iskati tudi Hrvate in Nemce, kolikor so prišli sem iz Jugoslavije. Krščeval je že odrasle otroke, pove-ljavljaval civilne zakone itd. Marsikaterega samca je privabil nazaj k izpolnjevanju verskih dolžnosti.

P. Beno je iskal ljudi drugod in zbiral njihove naslove.

Ko sta bila pri meni na obisku, smo se mnogo razgovarjali o bodočnosti naše skupnosti v Avstraliji. P. Beno je rekel: Ne preostaja nič drugega, povezati bomo morali naše ljudi s skupnim glasilom, ustanoviti moramo svoj lastni list.

"To pa stane denar," je pripomnil p. Klavdij.

"Nič za to, kar začel bom. Za papir in pošto bomo že nakako skupaj spravili, tipkal bom sam in tipkarijo tudi sam razmnoževal. Novemu glasilu bomo dali ime MISLI. Misli pač družijo človeka s človekom, pa naj si bosta še tako daleč oddaljena."

Prve "MISLI" so nas obiskale za božič 1951 in sicer kot prva številka za leto 1952. Imele so štiri strani na dveh polah papirja. P. Beno je pridno tipkal, razmnoževal in razpošiljal, p. Klavdij je pa zbiral novice in mu jih pošiljal iz raznih krajev. Waverley s svojim frančiškanskim samostanom je postal središče slovenske skupnosti v Avstraliji — "v plenicih". S skromnimi prispevki smo pomagali za papir in pošto. Za svoj trud sta pa patra redko kdaj kaj dobila.

Misli, January, 1961.

Čeravno je imel list skromno otroško srajčko, smo ga bili vendar veseli. Naše misli smo našli črno na belem v MISLIH. Kakoršne so bile, iz ljubezni do nas so nastale. Zato je na mestu, da se ponovno spomnimo obeh patrov, pravih pionirjev slovenske besede v Avstraliji. Naj jima Bog obilno poplača začetni trud!

Kar sta naša pionirja sejala, je s časom obro-dilo krasen sad. Zdaj po devetih letih, ko se naše MISLI pripravljajo na svoj vstop v deseti letnik — kakšna razlika! Od leta do leta so rasle in se

večale, tako da zdaj vsak mesec priromajo v naše domove prav okusno oblečene in vedo zelo veliko povedati. Rasnično: Iz malega raste veliko!

Čas gre hitro svojo pot. Nekateri prvih naseljenecv izpred 11 let rinemo že v stara leta in nimamo več sredstev za gmotno podpiranje našega priljubljenega lista. Toda pregovor pravi: Na mladih je bodočnost. Veliko vas je prišlo za nami in mladi ste. Na vas je, da poprimete in držite. Ne dvomim, da boste. Zato želim listu MISLI še dolgo vrsto lepih jubilejev!

LAOS —

pa še drugačen kaos

VREDNO JE POGLEDATI TE DNI, kje leži dežela Laos. Na nekakem azijskem Balkanu je stisnjena med celo vrsto drugih, ki so se nam zdele doslej zelo nepomembne. Zdaj je naenkrat ves svet obrnil oči v ta košček sveta. Laos — kaos! Zmešnjave in zmede! Nihče prav dobro ne ve, kaj se godi v deželi. Ves svet se pa zaveda, da utegne tam nekaj izbruhniti, kar bi moglo povzročiti nič manj kot tretjo svetovno...

Razmere se hitro spreminjajo. Morda bo že vse spet mirno, ko bodo te vrstice pred vami. Bog daj! Težko težko je kaj napovedati, četudi bi bilo samo za teden naprej.

Toda Laos — ni edini kaos, ko rinemo počasi v novo leto. Mnoge dežele in države se zvijajo v krčih in ne vedo, kako se bo bolezen še obrnila. Skoraj bi lahko vso abecedo porabili, če bi jih začeli naštevati. Morda bi pri kakšni črki prišli v zadrego, zato bi pa druga prišla v poštev dvakrat, trikrat...

Alžirija — "referendum" 8. januarja. Kaj bo prinesel?

Belgija — kako se bo potegnila iz spoprijemov med vlado in tisoči stavkarjev?

Congo — ali se bo pomiril? Bodo ZN uspeli?

Cuba — ali bo končno le izzvala Ameriko?

Egipt — ali bo še grmel zoper Izraela?

Francija — kako bo, če de Gaulle pogori glede Alžirije?

Itđ, itd.

Čudna mešanica na vseh krajih in koncih. Upajmo, da se stvari poležejo, kar Bog daj!

Božič tipka

★ No, pa spet sedimo za pisalni strojček! Tokrat prvič v novem letu za "Misli".

Deseti letnik je nastopil z januarsko številko. Kar dolga doba, v kateri se je mesečnik avstralskih slovenskih izseljencev razvil iz mimiografirane lista do lepe tiskane revije. Menjal je papir, tisk, obliko in svoje urednike ter sodelavce — a ostal je ves čas zvest svojim načelom: dvigati narodno in versko zavest med Slovenci Petega Kontinenta. Bog daj "Mislim" še dolgo življenje in vedno več naročnikov in bralcev!

★ Božič je za nami. Melbourške Slovence moram pohvaliti: dobro se se odrezali, z udeležbo pri polnočnici in pri božični spovedi. Adelaida je bolj zaspana, četudi mora pater napraviti 500 milj dolgo pot, da postreže tudi tamkajšnjim Slovincem. Pa še tako lepo cerkev imamo na razpolago! — Spovedi se bojijo tudi Geelong, St. Albans in Ballarat, ali pa znajo rojaki že tako dobro angleško, da jim domačega duhovnika ni treba. Če zadnje drži, sem kar vesel, saj imam tako preveč dela in ga komaj zmagujem. A bojim se, da spovednice mnogi že dolgo niso videli. Škoda! Ni vsako soboto prilika za slovensko spoved.

Letos je bilo med polnočnico bolj tiho pred cerkvico. So moje tiskane želje le nekaj zalegle, hvala Bogu!

★ Lep sveti večer smo imeli doma v Padua Holl-u, ki jo na tihem že kar imenujemo Baraga House, četudi še ni gotovo, kaj bo nastalo iz hiše. Je nadškofijska in je do konca septembra služila za pobiljševalnico v oskrbi oo. frančiškanov. Tu sem od svojega prihoda v Melbourne stanoval kot gost, v septembru pa so patri in gojenci odšli in hiša je ostala v moji upravi do nadaljnje odločitve. Šestnajst slovenskih fantov je v njej in kar fletna družinica smo vsi skupaj, kuha nam pa Kregerjeva gospa, ki je po moževi smrti prišla s sinovoma iz Nangwarry-ja, S.A. Na sveti večer smo se zbrali okrog jaslic ter pomolili in pokadili kakor doma.

Tudi jaslice smo postavili kaj lepe pod božično drevesce. Zanimivost z njimi v zvezi je ta, da je v njih reprezentirana cela moja "škofija": Velike skale smo nabrali pri Yarri v Melbournu, manjše so iz Tasmanije, mah sem nabral v Gippslandu, bršljan prinesel iz Južne Avstralije.

★ December beleži v Melbournu dva nova grobova. Dne 15. decembra zjutraj je v Austin Hospitalu v Heidelbergu umrla gospa Anica Špur. Dolga bolezen ji je izpila zdravje, da je še mlada legla v prezgodnji grob. Rojena je bila 26. julija 1923 v Kamniku v družini Repanšek. Leta 1940 se je poročila s Stankom Špurom, nato sta se naselila v Mariboru, kjer sta do odhoda v Avstrijo živela z otrokoma Sonjo in Francom. Po enotletnem begunstvu jih je sprejela Avstralija, kamor so dospeli na "Fairsea" dne 10. februarja 1957. Spominjam se Špurovih še iz Bonegille, od koder so kmalu prišli v Melbourne in si nedavno kupili hišico v Kew.

Dne 16. decembra imeli pogrebno mašo v North Melbourne, nato pa ostanke pokojne Anice položili k počitku na keilorskem pokopališču. Naj v miru počiva, žalujočemu možu Stanku, Sonji in Francu pa naše sožalje!

V Queen Victoria Hospital-u pa je isti dan (16. dec.) ugasnilo mlado življenje prvorojenke Milana Hubnerja in Pavle r. Turk iz Newporta. Ingrid je bila rojena 1. septembra ter isti dan tudi krščena. Gospod jo je vzel med svoje krilatce, trupele pa smo v torek dne 20. decembra zagrebli v družinski grob na keilorskem pokopališču. Žalujočima očku in mami izrekamo sožalje!

★ Dne 3. januarja sem našel v "Sun-u" med 29 smrtnimi žrtvami viktorijskih cestnih nesreč tudi slovensko ime: Giuseppe Potočnik, 27 let star, živeč na Banfield Street, Ararat, se je smrtno ponesrečil na Nelson Road, pet milj zahodno od Portland. Izgubil je kontrolo nad vozilom, ki je zavilo s ceste in tresčilo v drevo. Nesreča se je zgodila v nedeljo 1. januarja zvečer. — Telefonično sem zvedel iz portlandske policijske postaje, da je

bil pokojni rojen dne 1. januarja 1934 v Rimu (torej se je ubil ravno na svoj rojstni dan) in ima sestro v Araratu, ki je tamkaj poskrbela tudi za njegov pogreb.

Več o pokojnem trenutno ne vem, a po priimku je gotovo slovenskega rodu. Se bom na poti v Adelaido ustavil v Araratu in poiskal sorodnike.

★ Telefon, telefon, telefon... Da, ta ga pa še lomi v naši hiši? Nekateri me kličejo na novo številko, drugi na staro, jaz pa letam iz enega telefona na drugega, da bom kmalu brez podplatov. Le poslužite se številke 86-7787. Če ne odgovorim. Le znak, da me ni doma. Hišno številko 86-8118 pa kličite le takrat, če mi hočete dati sporočilo po drugih. Tudi za klic ostalih članov naše slovenske družine Padua Hall-a se poslužujte samo hišne številke: 86-8118.

★ No, zdaj so pa krsti na vrsti! — V Adelaidi so dne 5. novembra prinesli k Srcu Jezusove-mu (Hindmarsh) Aleksandro, hčerko Franka Kermolj in Marte r. Uršič iz Royal Parka. V Nangwarryju, tudi S.A., pa je 29. novembra oblila krst-na voda Zdenko, hčerko Antona Iskra in Milke r. Štefančič. — V Melbourneu sta dobila sinčka Franca Franc šabec in Jožefa r. Vodopivec, krščen je bil 3. decembra v Hawthornu. — Dne 10. decembra je bil krst v Bell Parku (Geelong): za Lojzka bodo klicali sina Alojza Rezlja in Ane r. Rome. — 17. december beleži krst v North Fitzroyu: Konrad Oder in Jožica r. Grams imata sin-ka Konrada. — V St. Albansu je bila krščena Da-nica, hčerka Gina Vižintin in Pavle r. Ciglar. Njen krstni dan je 18. december. — Istega dne je v Clifton Hillu pri Sv. Janezu zajokal David Franc, sin Stanislava Gregori in Ignis r. Kozlani. — V Morwell (Gippsland) so iz North Yallourn pri-nesli h krstu ob priliki božične spovedi (20 decem-bra): David Kristof je ime sinku Viljema Vajlera in Marije r. Krabonja. — Na Štefanovo smo krš-čevali v Surrey Hills: Gerard Metral in Jožefina r. Androjna sta hčerkici dala ime Monica Claudi-ne. — Dne 31. decembra je bil slovenski krst v North Fitzroyu: Zlatko Marijo bodo klicali novo članico družine Alojza Zorka in Štefanije r. Kraš-vec iz Northcote. V Hawthornu pa smo ta dan krs-tili Sonjo, prvorojenko Alojza Ašenbergerja in Pal-me r. Barba. — O, kar dobro raste naša melbourn-ska skupina! Ne bo še tako hitro konec slovenske šole! Vso srečo staršem in malčkom!

★ Zdaj bo pa treba še o porokah eno reči, da ne bo zamere med radovednimi bralci! Ko je pa poročne novice tako fletno brati, kajne? Lep na-Misli, January, 1961.

domestek za oklice, med katerimi je bilo doma vse tiho po cerkvi. — Dne 29. oktobra je v Hind-marshu (Adelaide) Andrej Jug popeljal pred oltar Lino Zaro. Ženin je naš primorski rojak, pa sem poroko v prejšnji številki pozabil omeniti. — De-cember pa je bil za Melbourne pravi poročni me-sec. Vse "kar leze ino gre", bi rekel Ribničan, je hotelo pred oltar. Kar berite: Dne 10. decembra je Štefan Petras popeljal v stolnico sv. Patrika Joži-co Medved, doma od Sv. Boštjana pri Drovogra-du. — Isti dan je bila slovenska poroka v St. Al-bansu: ženin je bil Milan Ogrizek, doma iz V. Ubelskega, nevesta pa Marta Gerbec, doma iz Go-ric. — Branko Pelozo iz Mun je vzel za ženko Marijo Vozila iz Voziličev: 17. decembra je bila poroka v North Fitzroyu. — Dne 24. decembra sta kar dva slovenska para stopila drug za drugim pred oltar cerkve sv. Monike v Moonee Ponds: Alojz Ambrožič iz Smrja (fara Prem) je rekel "da!" Stanislavi Zele iz Trnja, Franc Janežič, do-ma iz Stične na Dolenjskem, pa Kristini Vekar iz Slavine. Franc Janežič je vsem tukajšnjim Slo-venecem dobro poznan, saj že vsa leta požrtvovalno deluje pri Slovenskem klubu. Pa prav na tiho je pripeljal svojo nevesto iz Sydneya. — Na Štefa-novo je bila spet poroka v St. Albansu, kjer je Silvano Simčič iz Vedrijana dobil za ženko Polja-kinjo Janino Kozłowski. — Pa tudi 28. decembra je bila poroka v St. Albansu: Ivan Dominko je bil ženin, Marija Kolman nevesta. Ivan je doma oz Dolnje Bistrice (Prekmurje), Marijin rojstni kraj pa je Turnišče. — Isti dan je stopil pred ol-tar Marijine cerkve v Thornbury Franc Gril (do-ma iz Hrenovice) ter podal roko Mariji Šajn (do-ma iz Knežaka). — Dne 29. decembra sem spet poročal v stolnici sv. Patrika: Stanislav Tomšič je prišel iz Sydneya k nam po svojo nevesto Marto Spadaro. Stanko je iz Knežaka, nevesta iz Gradca pri Pivki (Tako je Melbourne Sydneyu ukradel Kristino, moral pa dati Marto!). — Peter Baša in Ana Ovčarič sta se poročila 29. decembra pri Sv. Jožefu v Northcote: Petrovemu rojstnemu kraju se pravi Jasen, Aničinemu pa Mune. — Isti dan sta bila spet med nami bivša Viktorijčana, ki zdaj živita v Canberri. Prišla sta kot fant in dekle, v Melbourneu zvezala roke, pa se vrnila v lepo Can-berro kot novoporočenca. Ženin je vsem bralcem "Misli" dobro poznani sukalec peresa Jože Maček, nevesta pa Arharjeva Tončka. Zakonsko zvezo sta sklenila v krasni novi cerkvi Matere božje v Ivan-hoe East. Ženin je iz Podtabora na Gorenjskem, nevesta pa Ljubljanka. — Na zadnji dan leta je v Melbourneu zaključil ženitbe Jože Sočič iz Murske Sobote (Prekmurje), ki je v cerkvi sv. Jo-

Konec str. 11.

USODA LUŽIŠKIH SRBOV pod komunizmom

Po "Demokraciji"

LUŽIŠKI SRBI PO ZASLUGI PRUSKEGA KOMUNIZMA umirajo. Pruski komunisti so pričeli z nasilniško kolektivizacijo. Po drugi svetovni vojni so končno Lužiški Srbi postali gospodarji svoje lastne zemlje. Do tega časa so hlapčevali pruskim bogatašem. Sedaj po 15 letih lastnega gospodarjenja pa so jih obsodili na zopetno hlapčevanje staremu gospodarju z drugačnim oblačilom. Lužiški Srbi so se edini v Vzhodni Nemčiji hrabro postavili rdečim grofom po robu, končno pa jih je nasilje strlo.

Po vsej Gornji in Spodnji Lužici potujejo v teh dneh češkoslovaške in poljske repatriacijske komisije. Take komisije so delovale že 1.1945., vendar z zelo skromnimi uspehi. Pruski komunisti so Lužiškim Srbom obljubljali zemljo in narodne pravice, Čehi in Poljaki pa so se med seboj pričkali, komu obeh pravzaprav Lužiški Srbi pripadajo. Takrat se je na Poljsko in v Češkoslovaško preselilo kakih 620 družin.

Danes je to povsem drugače. Poljski in češki komunisti so razumeli, kako odvrtni so kolhozi Lužiškim Srbom, zato so zadevo ponovno načeli.

NI BILA RESNICA!

HERBERT PRAUSS JE 15 LET deloval kot komunistični aktivist v vzhodnem Berlinu. Čeprav je bil navdušen za komunistično stvar, je vendar začel počasi vstajati v njem dvom o pravilnosti komunističnih načel. Morala, po kateri je vse moralno dobro, kar komunizmu koristi, se mu je vedno bolj prikazovala kot nemorala. Zoprno mu je bilo gledati, kako so tovariši pri samokritiki padali v hinavščino, si pomagali z lažjo ter si tako v sebi ubijali vest. Posebno ga je osupnilo vedno novo iskanje in umetno ustvarjanje sovražnikov in s tem v zvezi ščuvanje množic k razrednemu sovraštvu.

Tako je bila proglašena Cerkev za sovražnika

Del Lužic leži na vzhodnem bregu reke Nise, to je pod današnjo poljsko vrhovnostjo. Sem mislijo Poljaki naseliti Lužiške Srbe, ki so siti pruskega hlapčevanja. Čehi nameravajo Lužiške Srbe naseliti po zapuščenih sudetskih krajih. Dosedaj so Čehi in Poljaki preselili iz Lužic 954 družin.

Prijavljenih pa je kakih 1400 družin. Na Poljskem je kolhozovstvo le na papirju, na češkem še nima veljave po sudetskih krajih in je zato odziv v obe komunistični obmejni državi precejšen. Edina ovira za večje preseljevanje je pogoj, da mora prizadeti dokazati, da izhaja on sam ali pa pripadnik njegove družine iz poljskih, oziroma čeških predelov. Naseljeni Lužiški Srbi na Poljskem in v Češkoslovaški prejmejo od države po 30 do 45 jutrov zemlje z vsemi gospodarskimi in stanovanjskimi poslopji v last. Obe državi, jamčita naseljencem, da jih v nobenem primeru ne bodo silili v kolhoze. Poljaki bodo ta zagotovila verjetno tudi izpolnjevali, Čehi morda manj.

V enem in drugem primeru jih bodo Poljaki in Čehi asimilirali, Nemci pa bodo ostanke izbrisali. Tako v prosvitljenem XX. stoletju, v dobi, ko se azijski in afriški narodi otrsajo tujega jarma, izumira najmanjši severoslovanski narod.

ZBORNİK — KOLE DAR

za leto 1961 je dospel
iz Argentine

Spet je zelo bogat in poln pester vsebine
Dobite ga pri MISLIH
Cena EN fut, dva šil. za poštino.

delovnega ljudstva in Praussu je bila poverjena naloga, naj to "znanstveno" dokaže. Marljivo se je lotil dela in v ta namen podrobno študiral papeške okrožnice: kaj Cerkev uči o pravicah in zaščiti delavcev pred izkoriščanjem; kako pravi, naj delavec dobiva družinsko plačo in podobno. Pri tem študiju pa je prišel ravno do nasprotnega zaključka. Spoznal je, da je Cerkev dobrotnica človeštva, predvsem delavca, ki si v potu svojega obraza služi vsakdanji kruh. Komunistična država pa da je pravzaprav tisti mogočni kapitalist, ki delavca do skrajnosti izkorišča in proti kateremu ni mogoča nobena protestna stavka.

Zapustil je komunizem, se vrnil v katoliško Cerkev in popisal svoje zgrešeno življenje v knjigi "Toda to ni bila resnica" (Herbert Prauss: "Doch es war nicht die Wahrheit", Morus Verlag — Berlin 1960).

Tipka ... (s str. 9.)

žefa v Black Rock podal roko Aureliji Calvi, doma iz Kalabrije. — V Adelaidi pa je zaključil slovenske poroke mlad par, ki je ta dan stopil pred oltar Srca Jezusovega v Hindmarshu: Danilo Dodič in Angela Kajnik. Slovenska Primorska in Štajerska sta si podala roke.

Kar dolge litanije, kajne? Bog živi naše nove pare!

★ No, pa smo v Melbourne le spet igrali! Na Štefanovo smo se zbrali v dvorani župnije sv. Brigite v North Fitzroyu. Kapušinov Jože je prebil led, ki se je že kar preveč nagromadil okrog odrskega udejstvovanja. Drugi del programa je bil malo premrtev, prvi del, Prešernov "Krst pri Savici" v živih slikah, pa je bil za marsikoga pravo doživetje. Škoda, da je med našimi ljudmi tako malo zanimanja za oderske predstave. Ko bi vsi, ki tako radi pridejo plesat in pit, z istim veseljem prišli tudi na takole prireditve, bi bila dvorana lahko nabito polna. Vsekakor so se nastopajoči izkazali z obilico dobre volje, ki se bo brez dvoma pokazala tudi v bodočih prireditvah. Naj bi jih bilo čim več!

★ Otroci so fletni, sem že večkrat zapisal. — Nedavno sem se ustavil pri Boletovih v Richmondu. Saj Verice ne bi več spoznal, tako je že zrasla. Vprašal sem jo, koliko je stara. Hitro mi je odgovorila: "Dva in pol, pa še ledig!..." — Rovtarjevo družino, ki živi v Slovenskem domu, seveda večkrat vidim. Navadno mi pride odpirat vrata Rajko. Ker je čez dan z mamo sam doma, seveda pogreša starejšega bratca, ki že hodi v šolo. In kadar mu je le preveč dolgčas, začne praviti mami: "Mama, pojdimo no v drugo Avstralijo, ko je v tej tako dolgčas!..." — Z Jernejčičevima dvema, ki sem ju krstil pred štirimi leti, sem se do letos kaj dobro razumel. Saj ju težko ločim, ko sta dvojčka. Še zdaj nisem gotov, kateri, Stanko ali Janez, je do letos pravil, da bo "patel", ko bo velik. Zdaj pa me ne mara več in tudi "patel" noče več postati. In zakaj? "Ker je 'patel' sestrice zakopal v jamico," kakor sam pove, seveda po svoje. Bil je namreč pri pogrebu svoje komaj rojene sestrice. No, Stanko ali Janez, mogoče boš pa le še spremenil mnenje in vseeno postal "patel". Takrat boš videl, da je pater dosti bolj vesel, kadar krščuje, kakor kadar pokopava. A eno in drugo pride na vrsto v našem življenju in duhovniškem poklicu.

Misli, January, 1961.

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

Poroke

V Paddingtonu so si v cerkvi sv. Frančiška podelili zakrament sv. zakona okoli božiča naslednji pari:

Ivan Makovec iz Budanja pri Vipavi in Jožefa Koren iz Vipave. Poroka 17. decembra;

Peter Strah iz Zbigovcev pri Gornji Radgoni in Marija Prelec iz Pertoče. Poroka 26. dec.

Franc Kos od Sv. Marka pri Ptuj in Marija Šlibar iz Ljubljane. Poroka 26. dec.

Maks Robič iz Velikega Slemenca in Marija Celin iz Podgraj. Poroka 26. dec.

Jordan Belič iz Merezig pri Kopru in Rozalija Milavec iz Trnovca. Poroka 27. decembra.

Jakob Tomšič iz Trnja pri Šentpetru in Roza Rakušek iz Drežnice pri Kobaridu. Poroka 28. decembra.

Stanko Vatovec iz Suhorja in Olga Rebec Šentpetra. Poroka 31. decembra.

V Wentworthville sta si pa obljubila zakonsko zvestobo pred oltarjem karmelske Matere božje v soboto 7. januarja Alojzij Hrast in Zofija Valentinčič, oba domačina iz okolice Kanala na Goriškem. Poročne obrede je opravil dr. Mikula.

Vsem parom iskrene čestitke!

Krsti

V Paddingtonu v cerkvi sv. Frančiška je pred božičem pridno obvladala krstna voda slovenske novorojenca. Otroci božji so postali:

Peter Lomenicki dne 11. dec. Pridružil se je bratcu Tomislavu v Bonerrigu. Oče Peter, mati Gizela r. Pajnik. Botrovala sta Ivan in Marija Marikič.

Adrijana Benčina dne 11. dec. Prvorojenka, družina živi v Ryde. Oče Jožef, mati Barbara r. Lovrenčič. Botrovala Vinko Štibilj in Elizabeth Skinnen.

Marija Kostevc 18. dec. Šesti otrok zelo blagoslovljene družine, ki živi v taborišču Villawood. Oče Jožef, mati Angela r. Razpotnik. Botrovala Rihard in Karla Twrdy.

Janko Martin Janžekovič 18. dec. Prvorojenec družine, ki živi v Camperdownu. Oče Martin, mati Marija r. Fabijančič. Botrovala Martin in Fefka Petrovič po namestnikih.

Edmund Skrub, ki mu oče Anton in mati Martina, r. Jezernik, živita v okraju Ultimo, se je pojavil pri krstnem kamnu na sam sveti božični dan v nežni "starosti" desetih dni, pa se je izkazal za možaka, da sta starša lahko ponosna na svojega prvorojenca. Botrovala Mihael Polanc in Marija Jezernik.

Najlepše želje staršem in novokrščencem!

Nežni Kitajčki v "jaslih".

V DANAŠNJI RDEČI KITAJSKI imajo v komunističnih zavetiščih in otroških vrtcih okoli 90 milijonov otročičev, ki še niso zreli za šolo. Iztrgali so jih staršem iz naročja in je njihovo vzgojo prevzela — država. Družine nimajo pri tej vzgoji nobene besede.

Kakor hitro ti otroci znajo govoriti, jim državna vzgoja začne vbijati v glavo "osmero ljubezni":

Ljubezen do komunistične stranke ali partije. (1)

Ljubezen do komunističnih poglavarjev. (2)

Ljubezen do rdeče Kitajske. (3)

Ljubezen do "osvobodilne" kitajske armade. (4)

Ljubezen do kitajskega ljudstva. (5)

Ljubezen do dela. (6)

Ljubezen do znanosti in napredka. (7)

Ljubezen do skupnega lastništva vseh dobrin.

Takoj nam mora pasti v oči, da je izključena — ljubezen do staršev in družine. Da je izpuščena ljubezen do Boga, se pač ne bomo čudili. Toda ljubezen do staršev! Ta izključitev je zlasti za Kitajsko nekaj prav posebno revolucionarnega. Saj zlepa kak narod v preteklosti ni toliko dal na veljavo staršev in ljubezen do njih, kot prav Kitajci. Spoštovati starše, ubogati očeta in mater — to je bilo na Kitajskem doslej tako samo po sebi umljivo, da se pri vzgoji otrok niso posebej sklicevali na kakšno zapoved v tem pogledu. Ta zavest je s kitajskim otrokom prišla na svet in šele z njim odhajala v grob! In to tudi, če se je družina izselila in živela v tujini.

Še ni dolgo, ko so v New Yorku, ogromnem mestu mladostnega zločinstva, postali pozorni na to, da kitajske mladine tam — dasi Kitajcev v New Yorku kar mrgoli — med mladostnimi zločinci ni najti. Pripisali so to veselo okolnost domači

90 MILIJONOV

KITAJČKOV

kaj bo iz njih?

vzgoji. Kitajski deček ne postane zločinec, ker neče žaliti — staršev!

Tudi v Avstraliji imamo neko število Kitajcev, ki so tu že desetletja — danes jim je vselitev zabranjena, ker Avstralija hoče ostati "bela"... In Kitajci tu med nami ne morejo razumeti, da morajo nekateri avstralski starši svojim lastnim otrokom plačevati najemnino za stanovanje in podobno. Naši Kitajci so vzgojeni še "po starem" in pravijo, da bi bilo na Kitajskem kaj takega nezaslišano...

Kitajski človek se v preteklosti niti ženil ni zavoljo samega sebe, ampak edino zaradi družine. V prvi vrsti zavoljo družine svojih staršev, da bi jim izkazal hvaležnost s podaljšanjem njihovega življenja v velikem številu potomstva, pa zavoljo svoje lastne bodoče družine, da bo od svojih otrok užival enako spoštovanje, kot ga je sam vedno izkazoval svojim staršem.

In tega vidimo, da je bila v stari Kitajski vez med starši in otroki res nekaj edinstvenega. Zdaj pa naenkrat: 90 milijonov nežne mladine staršem iz rok in državi v vzgojo! Iz te vzgoje ima izginiti zdaj celo beseda "starši", kajšele, da bi se omenjalo spoštovanje do njih! Prava pravecata revolucija v kitajskem idejnem svetu!

In vendar je podobno, da se je ves kitajski narod, ki šteje od 600 do 700 milijonov, mirno in brez odpora podal in sprejel današnjo uredbo rdečih mogotcev, čeprav je dolga tisočletja imel povsem drugačno miselnost.

In če je to idejno revolucijo mirno sprejel, ali naj se čudimo, da se je tudi uvedba znanih "komun" z vsemi posledicami in spremembami vsakdanjega življenja brez odpora uveljavila?

Kaj torej napoveduje za bodočnost rdeča Kitajska — do 700 milijonov ljudi in vsako leto nekaj milijonov več! Kaj napoveduje tak narod pod eno samo voljo komunističnega vodstva in pod silo komunistične knute? Kaj ima pričakovati ostali svet od Kitajske, če pojde za vsako naprejo?

Res, mnogi kar strmijo nad uspehi komunizma, ki je znal skoraj čez noč največji narod sveta tako čudno prevzgojiti. Če je uspel v najbolj občutljivi točki kitajske miselnosti — v vzgoji mladine —, kako ne bi uspel v svojih gospodarskih in vojnih načrtih, v izpodrivanju drugih narodov, v komunistični propagandi, v osvajanju nadaljnega sveta in — prej ali slej — vsemirja pod zvezdami in na njih? Mora že biti Marxova ideja nekaj mogočnega, ko žanje take uspehe prav pri narodih, ki je Marx kak malo nanje mislil... Tako nekateri zaključujejo svoja razmišljanja.

Sila je pač sila, pravijo drugi. Samo s surovim nasiljem je komunizmu uspelo — kakor povesod, tako pač tudi na Kitajskem.

Je že res. Toda domači nasilneži vendarle rastejo iz naroda samega. O današnji Kitajski sodijo, da ima lepe milijone redne armade, ki vsak hip lahko zatre vsak upor. Nekaj milijonov komunistično vzgojenega vojaštva bi se dalo še razumeti, toda poleg tega ima Kitajska še tudi okoli 100 milijonov miličnikov, ki so istotako pripravljeni mučiti in moriti lastni narod, kot redna vojska. To bi se reklo nekako: Vsak sedmi Kitajec se je dal popolnoma prekvasiti komunistom, pa četudi je izšel iz stare družinske šole...

Mnogi se tako sprašujejo in se čudijo. Mogoče države se boje bodoče Kitajske, če ne že sedanjše. Med njimi tudi komunistične. Saj so celo že rekli in zapisali, da se bosta morali Amerika in Sovjetija pobotati in povezati — zoper rdečo Kitajsko! Ako ne, bo Kina v doglednem času požrla — obe...

REDKOST LETOŠNJEGA LETA

SEVEDA JA VELIKA REDKOST V TEM, da začnemo s tem letom MISLI svoj DESETI LETNIK. Ne, to ni redkost, to se more zgoditi v vsej svetovni zgodovini samo — e n k r a t ! Torej: EDINSTVENOST!

Nekaj drugega pa je z letošnjim letom res velika redkost — morda je kdo že zapazil. Kdor ni, naj pogleda na ovitek spredaj in upre oči v letnico 1961. Našel jo bo v desnem kotu zgoraj. Nič posebnega!

Misli, January, 1961.

Kitajska ali Kina nam je bila nekoč daleč, malo smo vedeli o njej. Da nes nam je čudno blizu — tudi če bi ne bili v Avstraliji. Saj tudi v naši rojstni domovini čutijo, da je Kina blizu, skoraj takoj za prvim ovinkom. In nič preveč prijateljska... V Avstralijo pa Kitajcem niti okoli ovinka ni treba, če se odločijo za "obisk". Lahko za tak obisk, ki bi ne imel konca... Kar naravnost po morju!

Ne bo napačno, če tudi MISLI opozarjajo svoje čitatelje na svetovni pomen današnje Kine. — Ur.

Taka je torej trenutna slika komunističnih uspehov na Kitajskem, kot nam jo opisujejo "poznavalci razmer". Ali je slika točna, prav nič varljiva? Ali je to zadnja beseda o rdečih Kitajcih?

So drugi, med njimi sami razgledani nekomunistični Kitajci, ki dokazujejo, da v gornji sliki ni vsa resnica. Nasprotno, domala vse v njej da je ponarejeno. Kažejo na znake, ki z njimi dokazujejo, da bo kitajski komunizem v doglednem času doživel polom. Mogočna stavba, ki jo je zgradil Mao na pesek, se bo zgrudila sama vase... Ali ti ljudje vedo, kaj govore in pišejo?

Upajmo!

Potem naj obrne list narobe, da bo letnica pred njim v levem kotu spodaj. Zdaj naj še enkrat bere tisto število — kako se bere ZDAJ? Hm, kaj?

Kdor ne verjeme, da je to velika redkost, naj ve to:

Precej redki so že ljudje, ki so živeli v letu 1881. Takrat so pa vsi doživeli enako — redkost. Pred 80 leti!

In kdaj spet? Če se komu ljubi, naj sam izpisuje na papir letnice prihodnjih časov in skuša najti enako redkost, ki bo nastopila prihodnjič. Kdor pa noče sam ugibati, naj vzame na znanje, da bi moral zapisati 4,048 krat. Preveč dela, kaj? Pa zgolj zaradi neke zanimivosti! Zato pa rajši kar povejmo: Šele leta 6009 bo spet nastopila taka redkost! Kje bomo?

fant in dekle

PA SO LE PRAV UČILI!

"NO, JANKO, KAKO TI UGAJA knjiga PO SVETLI POTI, ki sem ti jo pred meseci poslal?"

Tako sem vprašal fanta, ki se je po daljšem času ustavil pri meni ob svojem obisku Sydneya.

Vprašanje ga je iznenadilo in spravilo v zadrego. Moral se je šele spomniti.

"O, tista knjiga! Nekaj sem bral, vsega ne. Ko so fantje videli, kaj berem, so se norčevali. Postalo me je sram in sem knjigo skril, da še sam ne vem, kje je zdaj."

"Zakaj so se norčevali? Ali knjiga narobe uči?"

"Zastarela je, pravijo, in staromodna. Dandanes je vse drugače prav, posebno v tujem svetu. O spolnih rečeh zdaj ljudje vse drugače mislijo. Je vse bolj svobodno. Tudi doma ni več tako, kot se bere v starih knjigah, da bi moralo biti. Fant in dekle se dandanes vse drugače obnašata, kot se je nekdaj zdelo prav. Saj sami veste in razumete, kaj mislim."

"O, seveda razumem! Ali pa tudi veš, Janko, da mnogi najbolj moderni in nekatoliški učenjaki, ki preiskujejo današnji svet, v svetnih revijah pišejo precej tako, kot se bere v knjigi PO SVETLI POTI? Ne izvajajo svojih naukov iz katekizma, nimajo niti v mislih božjih zapovedi. Še na Boga ne mislijo veliko, ali pa nič. Življenje samo jih je privedlo do tega, da morajo marsikaj prav tako zapisati, kot uči šesta božja zapoved: Ne nečistuj!"

Precej negotovo me je pogledal, radovednost mu je sijala iz oči. Segel sem po mesečniku "Readers Digest" od decembra. Ni verska publikacija, ni kak katoliški list. Prinaša skrajšano razpravo o spolnosti iz drugega svetnega lista z imenom LOOK. Razprava ima naslov: Fictions and Facts about Sex. Po naše bi menda rekli: Izmišljotine in resnica o spolnosti. Napisal je razpravo neki "socialni znanstvenik" v Ameriki. Te reči sem mu razložil in vprašal:

"Ali utegneš, da nekaj točk skupaj prečitava?"

Pokimal je in vzbujalo se mu je zanimanje.

"Izmišljotina je, če ljudje trdijo, da zdrav mlad človek ne more shajati brez spolnega obče-
vanja. Tako je tu zapisano. Ti, Janko, gotovo veš, da tudi mnogi naši fantje mislijo, da je spolna vzdržnost nemogoča?"

Prikimal je.

"Poslušaj, kaj se tu bere: Spolno sproščanje je res potreba vsakega normalno razvitega moškega. Vendar ni nujno, da se to zgodi potom spolnega obče-
vanja. Telesni organizem sam skrbi za potrebno sproščanje. V spanju si narava sama pomaga in to je vse, kar je potrebno."

Pogledal sem fanta in videl, da razume.

"Vidiš, to trdijo tudi katoliške knjige in njihovi nauki. To je naravna stvar in nima na sebi nobene krivde, če človek sam nalašč ne povzroča in to naravno zadevo vzame kot nekaj samo po sebi umljivega. Zdaj pa spet čitajva iz knjige: Spolno obče-
vanje je samo nagon in poželjenje, ne pa potreba, pri večini normalno razvitih moških in tudi pri mnogih ženskah. Spolna razbrzdanost je pa precej splošna pri tistih, ki se čutijo zapostavljene in zavržene, in pri takih, ki nimajo močne povezanosti z družino in prijatelji. Dalje tudi pri takih, ki so duhovno — versko — izkoreninjeni in so izgubili čut za spoštovanje do samih sebe."

Pogledal sem ga, povedal je oči.

"Janko, ali se spomniš, da si bral nekaj podobnega v knjigi PA SVETLI POTI?"

Ni se spomnil. Premalo je bral. Vendar je zamisljeno prikimal.

"No, bova pa še kaj brala v tej reviji. Na primer: Izmišljotina je, če trdijo: Ako se dekle ne poda svojemu fantu, jo bo ta skoraj gotovo zapustil. — Kaj praviš na to, Janko?"

Skomiznil je z rameni in nič rekel.

"To si gotovo že slišal, da pravijo nekateri fantje: Moram jo prej preizkusiti, vendar ne bom jemal mačka v žaklju."

Prikimal je.

"In to tudi veš, da krščanska morala tako mišljenje ostro obsoja. Veš tudi, da se fantje in tudi nekatera dekleta bridko norčujejo iz človeka, ki jim reče: Do poroke ste samo bratje in sestre! Spolnosti si ne smete nalašč vzbujati."

Tudi to je vedel.

"Zdaj pa poslušaj, kaj je tu zapisano. Je samo posvetno dognanje, ki pravi takole: Marsikak fant se baha in hvali, kako je svoje dekle zapeljal, pa ne pomisli, da ji s tem jemlje priložnost, da bi jo kdo drug poročil. Njemu samemu bo nekoč prišlo na misel: Če se je meni podala, se je verjetno

že tudi drugim. Kdo ve, kolikim? In če je postala noseča? Fant ni mislil na odgovornost, samo spolna sla ga je gnala. Zdaj mu ni več do dekleta. Premnogi zaročeni pari doživljajo dejstvo, da jim spolno občevanje pred poroko ohlaja medsebojno ljubezen, ne pa ogreva."

Janko je vrtal v koncem čevlja v leseni pod.

"Samo eno točko še poslušaj. Izmišljotina je, če pravijo: Že otrokom je treba vse povedati o spolnosti — "sex" — da se bodo vedeli ravnati in paziti nase. Da, izmišljotina je to! Resnica pa je, da moramo pri vzgoji mladine obrniti vso pozornost na bolj globoke človeške vrednote. Prav bi bilo, da bi bil vsakdo dobro poučen o naravnem delovanju spolnosti. Toda za pravilno usmeritev življenjske poti je treba kaj več, kot golo razlago, kako se javlja spolnost pri moškem, kako pri ženski. Če hočemo, da bo takozvani spolni pouk dosegel svoj namen, je treba poudarjati važnost pravih odnosov do drugega spola in primernega obnašanja v mešani družbi. Ko mlad človek odrasča, ga je treba poučiti, kako dozorevajoča spolnost vpliva na njegov čustveni razvoj. Opozoriti ga tudi, kaj lahko pričakuje od drugih, in kako naj ravna, če zajde nehote v težaven položaj."

"Izmišljotina je tudi, če kdo trdi: Spolna vzdržnost je pretežka in nepotrebna za neporočeno žensko. Resnica pa je, da je malo deklet tako spolno strastnih, da jih nekaka sila žene v to. Velika ve-

čina žensk si želi tovarištva in ljubezni, to drži. Spolno udejstvovanje brez gotovosti, ki jo prinese s seboj zakon, povzroča vsaki ženski veliko več notranje praznote kot zadoščenja in utešenja."

Janko je bil že v zadregi in mudilo se mu je. Poslovil se je in rekel, da bo razmišljal. Rad bi mu bil prebral še en odstavek, pa naj bo tu dostavljen, morda ga bo Janko le bral.

"Temeljni problem spolnega vprašanja je danes prav isti, kot je vedno bil: KAKO DATI SPOLNOSTI PRAVO MESTO V CELOTNEM ČLOVEKOVEM ŽIVLJENJU. Pouk o spolni čistosti mladega človeka zato pogosto ne prepriča, ker preveč poudarja njegovo osebno korist, ki naj mu jo čistost prinese. Pa pri tem velikem vprašanju ne gre le za poedinca, gre za vprašanje, kakšna bodi družba in kako moramo vsi skupaj v javnem in zasebnem življenju občuvati trajne človeške vrednote, ki so nam izročene. Najboljši nagib za čisto življenje pred poroko in po poroki je to, da vsak pomisli: Ko sklenem zakon, ali ko sem ga že sklenil, si hočem ustanoviti kar mogoče najlepšo družinsko življenje. Zato je treba mladim ljudem jasno povedati, kaj je izmišljotina in kaj resnica v spolnih zadevah. Tako bodo dobili globlji vpogled v stvar in bodo znali dati spolnosti v vsem življenju tako mesto, da bo imelo zares pravi pomen in bo pripomoglo k sreči in zadovoljnosti vseh prizadetih, posebno naših družin."

Po mnogih ovinkih prihaja tudi svetna znanost nazaj na marsikaj, kar Cerkev že od nekdaj uči — po naročilu samega božjega Zveličarja.

Ali so ovinki potrebni? Knjiga PO SVETLI POTI ne potrebuje ovinkov in jih ne išče. Resnična svetla pot vodi naravnost do cilja. Nesreča je, da slaba družba le premnoge odvrača od čitanja takih knjig in od razmišljanja ob čitanju. In to v letih, ko bi takega branja tako zelo potrebovali.

Nasprotno je pa že marsikdo starejših ob branju hrepeneče vzdiknil: O, le zakaj mi taka knjiga ni prišla v roke v mojih mladih letih! Ali: Le zakaj si človek v mladosti ne da k sebi, da mora pozneje s tako težavo rinuti nazaj na pravo pot...

Knjigo PO SVETLI POTI — spisal dr. Franc Jaklič — je dobiti pri MISLIH za £ 1-0-0. Fantu ali dekletu od kakega 14. leta navzgor težko daste v roke kaj boljšega!

"MIR LJUDEM NA ZEMLJI"

AVSTRALIJA IN SVETOVNI MIR

O tem predmetu je napisal premišljen članek načelnik federalne parlamentarne opozicije Mr. A. Calwell. Natisnil ga mu je sydneyjski jutranjik DAILY TELEGRAPH. Tu je članek podan v našem jeziku v zgoščeni obliki. — Ur.

DANDANES NE SMEŠ MISLITI, DA SI SE LEPO zavaroval, ako si se zaprl sam vase in se ne meniš za dogajanja po širokem svetu.

Avstralija je uvidela v pretekli vojni, da ogromno morje okoli nje ni več njena zaščita, njena obramba. En sam pritisk na gumb v Rusiji ali Ameriki lahko pošlje smrtonosne izstrelke kamorkoli na svetu. Z namero ali po goli pomoti — en sam tak izstrelak lahko povzroči ogromno razdejanje kjerkoli. Nič ne vpraša, kje so meje neutralnih držav. Tako je svet napredoval v izdelovanju uničujočega orožja.

Istočasno se je razdelil v dva tabora, ki si stojita nasproti kot dva sovražnika. Naglo prodiranje komunizma v svet pomeni očitno pretnjo vsem demokratičnim ustanovam, narodom in državam.

Komunistični del sveta je videti v sebi trdno povezan in vsega vodi ena sama volja. Ne more se to reči o demokratičnem delu sveta. Predstavlja razne odtenke demokracije ter njenega uveljavljanja v dejanskih političnih ureditvah.

Žal, v nekaterih nekomunističnih državah je najti kaj malo resnične demokracije. Nekateri državni poglavarji ne pustijo ljudstvu niti toliko svobode, da bi moglo vsaj razmišljati o tem, kako uvesti v deželo pravo demokracijo. Tako početje v nekomunističnem taboru zabriše in zamaže jasno črto, ki naj bi ločila komunistični svet od nekomunističnega. Človek se mora nehoti pogosto vprašati: Kje so naše meje?

Naj omenim iz naših dni le Turčijo, južno Korejo, Južno Afriko...

Kako bomo ob takih zgledih prepričali na novo vstale države v Afriki in drugod, v kolikor so še neopredeljene, naj nikar ne obračajo oči v Moskvo in Peking? In vendar se tudi najmanjša današnja država ne more sama vase zapreti! Mora se nasloniti na nekoga v zunanjem svetu.

Zato mislim, da mora tudi naša Avstralija ime-

V RUDEČEM KLJUNU ZELEN
MU OLJKOVA MLADIKA...
V POROŠTVO SPRAVE IN MIRU.
S. Gregorčič.

ti na široko odprte oči in povzdigniti glas zoper vsako nedemokratično početje, pa naj ga opazimo pri komunistih ali protikomunistih. Če obsojamo zgolj komuniste, pri nekomunistih pa spregledamo totalitarnost in diktaturo, se norčujemo iz samih sebe in iskrenosti ni v nas. Za nobeno državo, ki ne pozna demokracije, dandanes ni mogoče reči, da je to le njena notranja zadeva. Svet je postal čudno majhen. Ves je med seboj povezan, če to prizna ali ne. Zato je treba tudi najboljše naše prijatelje in zaveznike pograjati, kadar zaslužijo, in jih opozoriti, kako so s prave poti zašli.

Ne moremo se ponašati, da verujemo v postavno zakonitost, če zatismo oči, kadar naši prijatelji zagrešijo nepostavnosti in nezakonitosti. In kaj je danes bolj potrebno ljudem in državam, kot da se drže zakonitosti, ki edina bo preprečila vojno in vzdržala na svetu mir?

MIR ljudem na zemlji! To ne pomeni le, da ni vojne, ni razdejanja, ni prelivanja krvi. Mir, če je, je najprej v človekovem srcu. Od tam sega v odnose do Boga, brata, družine, naroda — do bližnjega vobče. Mir in sporazum med narodi in državami temelji na teh postavkah.

O vsem tem in takem bomo skušali kaj reči na teh straneh MISLI v letošnjih mesecih. — Ur.

Nobena država si ne sme domišljati, da je sama sebi dovolj. Vse dobro ali slabo, kar se v njej zgodi, se razliva na ves svet. Vsaka država utegne sprožiti vojno in napraviti svetovni požar. V preteklih 15 letih smo bili že večkrat prav na robu nove vojne. In smo, tudi dandanes zopet in zopet. Človek Hruščevega tipa, nepreračunljiv in nerazumljiv, ima v nedrju ključ do miru in do vojne. Če bi tak človek nehal rožljati s sabljo, če bi ne razbijal vrhunskih konferenc, če bi mu bilo res do kakega sporazuma o razorožitvi sveta — bi bil mir vsem zagotovljen.

Avstralija se mora še naprej truditi, da se oba tabora zblížata in to s pomočjo Združenih Narodov.

Veljava in vpliv te organizacije — Združenih Narodov — se mora še naprej krepko utrjevati in večati.

Avstralija pač ni velika sila ne v političnem ne v vojaškem pogledu. Vendar si ne sme privoščiti, da bi stala ob strani in samo gledala, kaj se po svetu godi in kako narašča nevarnost za svetovni mir. Vsaj to lahko stori in mora storiti, da se sama zmerom drži postavnosti in zakonitosti, in da z zgledom in besedo razglaša: Vesoljni svet si želi miru, nihče se ne navdušuje za novo vojno zlo!

Vsaj resno poskušati mora naša Avstralija v tej smeri. Če bi niti ne poskušala, bi bila kriva zločinske nemarnosti in neodpušljive zablode!

ALBERT NAMATJIRA IN NJEGOV SPOMENIK

I. Burnik

TE VRSTICE PIŠEM OB PRVI OBLETNICI smrti velikega umetnika, ki je pripadal vsemu človeštvu in bil nasilno presajen iz kámene dovbe v atomsko — pač nepopisno velik skok! Vsekako zasluži, da se tudi Slovenci nekoliko seznanimo z njim in ga vsaj delno spoznamo.

Albert Namatjira je bil avstralski domačin — aborigen — slikar pa tak, da jih svet pozna malo, ki bi se z njim merili. Njegove umetnine izpričujejo velikega mojstra, ki je znal misteriozno sukat čopič. Magične barve, ki jih je tudi sam izdeloval, je vlival v harmonijo s tako preprostostjo, da bodo ognjene pokrajine Alice Springsa v njegovih slikah večno živele. Iz domovinske ljubezni je Albert vanje vložil vse svoje telesne in duševne moči.

Ko je beli človek odkril Albertov talent, je noma izvabil v svoj svet — predvsem iz želje po dobičku. Pričel ga je prevzgojevati in mu vcepljati kulturo, ki ga je pahnila v prerani grob.

Albert je duševno veliko trpel. Videl je, da se ne bo mogel živeti v belčev svet, bridko je pa občutil prepad, ki zija med belčevim svetom in nomadskim življenjem avstralskih črncev.

Slikal je hitro in tudi veliko zaslužil, kljub temu pa je umrl v siromaštvu. Vse svoje dohodke je delil s svojim ljudstvom, s svojci je trpel in se veselil. Ko jim je nekoč prinesel alkoholnih pijač, česar po zakonu ne bi bil smel, so ga — svobodnjaka — aretirali in obsodili. To ga je brez dvoma strahotno potrla in na posledicah tega je po prestani kazni kmalu umrl za kapjo.

Misli, January, 1961.

Bivak! Pod hribom spiš zdaj, Namatjira,
Mac Donnel Rangers vzpenja se na tabo,
Arunta pleme se vtopi v pozabo,
ko tvoj bo lik še bleščal iz okvira.

Kakovost tvojih slik in barv izbira
kulturi naši je v zasmeh in vabo;
zamisli tvoje vsem nam bodo v rabo:
nemirnim slikal si podobe mira.

Navdihnili s talentom te je Sfinga,
da samouk si s čopičem, barvili
lepote kazal skrite Alice Springa.

So veličino tvojo v svet zvabili,
zaprl v ječo rahločutno silo,
glej, že... med živimi te več ni bilo...

Pesem pove, kje je pokopan. Prav v srcu Avstralije, ki se ga je civilizacija 20. stoletja komaj dotaknila. Tragično in sramotno je, da do nedavno ni bilo najti niti znamenja nad njegovo gomilo. Mož velikan, čigar lik sili v višavo kakor krošnje evkalipta, mož, ki ga ne bi smeli pozabiti, je bil bedno zagrebljen in prepuščen "Večni pomladi" — tako njegovo pleme imenuje posmrtnost — in mahu, ki mu obrašča grob.

Namatjira je že nad leto dni mrtev. Ostale so nam pa njegove silne stvaritve, ostalo nam je njegovih pet sinov, ki zvesto nadaljujejo očetova izročila. Snujejo s preprosto rahločutnostjo in barvno muziko dela, ob katerih se ne moremo nikoli dovolj načuditi.

Tak je Namatjirov SPOMENIK!

TONČEK IZ POTOKA

Povest

Spisal p. Bazilij, ilustriral Fr. Gorše

Tončeku se je upiralo. Sram ga je bilo in ves rdeč je povedal: "Učitelja Kovača sem... sem nalagal, grdo nalagal... Sam sem si kraste razpraskal po glavi, a kriva je bila njegova palica..." je hlipal v solzah.

Gospodu Primožu je bila zgodba nova. Smeja-ti se ji je moral, tako zgrevano jo je povedal "zločinec".

"In goljufal sem tudi..."

"Tako, tako!" se je "čudil" katehet.

"Gospoda Hudovernika sem nalašč večkrat srečaval in mu tako za vsak poljub roke izmikal krajcar..."

Tonček je mislil, da bo prav gotovo zagrmelo nad njim zdaj, če mu je bilo že pri prvem grehu prizaneseno. Gospod pa se je le muzal in kimal svoj: "Tako, tako!"

"In prerad skočim komu v lase. Nežo sem že tolikokrat vlekel za kite... — Poharico sem tudi oponašal..."

Tonček bi rad našteval cele litanije, gospod ga je ljubeznivo pogladil po ščetinastih laseh in spregovoril: "Tak zločinec si, pa te ima še sama Mati božja rada. Kaj misliš, da ti je dal ljubi Bogek zastonj angela varuha? Le kaj bi ta počel ob strani, če bi bil Tonček kot iz sladkorčka in za nič drugega, kakor da bi ga mati spravili pod steklo?..."

"In Pavleta sem zgoljufal za frnike..." je kar preslišal Tonček in zopet začel.

"Tak zločin!" se je smejal župnik. "Najmanj sto jih je bilo, kajne?"

"Naka, tisto pa ne! Šest in med njimi ena steklena..."

"Kakšen grešnik," se je zopet zasmejal duhovnik plašnemu obrazu Pintarčkovega najmlajšega. Nato ga je še ljubezniveje kakor prvič pobožal po zmršenih laseh.

"Kaj me nisi slišal, da ti ljubi Bogek ni dal zastonj angela varuha? — Všeč si mi, Tonček, in prepričan bodi, da tudi Bogu. Vidiš, tako zgrevano si zaupal svoje 'zločine', ki pa jim nimam kaj reči. Veš, otroci so vsi enaki. Tudi jaz sem bil nekoč porednež prve vrste..."

In gospod Primož Ribnikar se je zamislil predse. Gotovo je vstala pred njim njegova sončna mladost tam pod gorenjskimi hribi, kjer mu je te-

kla zibka. Spomin mu je ušel v Korotan, kjer je pasel ovce od osmega do štirinajstega leta. In mislil je na Ljubljano, kjer je drsal šolske klopi in končno stopil v semenišče...

Nato je nadaljeval: "Pa tudi gospod učitelj Kovač je bil nekoč mlad in je rad poskočil. In stari gospod Hudovernik jih je tudi v svojih mladih letih — ko je kratkohladič in bosonožil — razdiral kot jih ti... To je življenje, dragi moj! Vse le ljudi še Bog ljubi. Zato bodi vesel, da si zdrav, in nikar ne misli, da je greh že vsaka navihanost, pri kateri mlada kri navadno nič ne pomisli. Vse res ni prav, to že drži, toda zločinov ne pobiraš na cesti kakor kamenje..."

Tonček je gledal ljubeznivega gospoda Primoža in mislil po svoje. Prepričal se je, da duhovni vendarle ne beró hudobije z obrazov. Saj mu zaman dopoveduje svojo veliko krivdo. "Toda gospod... saj me ne razumete... Jaz sem... jaz sem..." je med solzami hlipal in zrl v njegov dobrohotni obraz.

"...priden, priden!" mu je katehet segel v besedo. "Tisto neodkritost pri učitelju Kovaču si popravil, ko si se mi tako lepo izpovedal. Le tak ostani, Tonček! — Gospodu Hudoverniku pa le poljublaj roko, stokrat na dan, če se ti ljubi! Pred nedavnim mi je rekel dobri gospod: 'Otrokom dam, ker vem, da ne bom nesel ničesar v grob. Še po dvakrat hodijo k meni, tako veselje jim delam z denarjem...' — Ali zdaj še misliš, da si ga goljufal?"

Gospod župnik se je smejal, Tonček pa je sprva zmedeno zijal vanj. Namesto obsodbe mu pravi: "Si že priden!" In namesto prepovedi ga hoče prisiliti do izjave, da njegova goljufija sploh ni goljufija.

Fant zares ni vedel, kaj bi odgovoril. Gospodu

Mislil, January, 1961.

ne prideš do konca, pa se izvijaj, kolikor hočeš... Torej mu bo treba enostavno verjeti. Saj je bil res enkrat tudi on mlad in mora že razumeti, kako je s to stvarjo.

Potoški hlacon bi najraje zavriskal. Gospodove besede so ga otresele vse moreče teže, ki je ležala na mladi duši. Stal je pred njim in ni vedel, kako bi se mu zahvalil. Končno ga je s solzami in smehom obenem pogledal v dobrodušne oči, njegove roke pa so zgrabile posvečeno desnico in jo nesle k ustom.

Gospod župnik, ki za poljub roke ni imel navade dajati denarja, je segel v žep in stisnil presenečenemu Tončku v roke tolar. "Na, da si boš zapomnil, kdaj si sklenil postati priden!"

"Naka, tega pa ne vzamem!" se je branil skesani grešnik, "kar v pušico vrzite za kruhe svetega Antona!"

"Pssst! Sveti Anton ga je namenil tebi," se je smejal gospod.

Stiški župnik Primož Ribnikar je še dolgo gledal za Pintarčkovim Tončkom, ki je stekel izpred cerkve proti domu. "Kdo bi si mislil, da se skriva v tem ihtavem fantu tako mehko srce. K prvemu svetemu obhajilu in birmi ga bom pustil drugo leto, saj zasluži..." Nato je znova odprl brevir in šepetal psalme.

Tonček pa je spotoma še enkrat sklenil, da bo odslej bolj priden. In je tudi bil — kadar ni pozabil na svoj sklep in je iz njega zopet bruhnila dolenska trma, kot prekipi kaša čez lončkov rob ter začvrči na ognjišču...

★

Ko se je šolsko leto bližalo koncu, je potoški Tonček zares pristopil k prvemu svetemu obhajilu. Tudi Nežika. Saj bi dekletce nikdar ne pozabilo, ako bi je gospod Primož ne pustil. Sta si bila s Tončkom pač dvojčka...

Preden je deček stopil v spovednico, se je še enkrat spomnil onega dne, ko je razred izgubil ubogega Klančarjevega Lojza in je smrt prav glasno potrkala tudi na njegovo srce. Gospod katehet ga je tudi zdaj sprejel z isto ljubeznijo in smehljajem na ustnicah kakor tistikrat. Le da je zdaj napravil nad njegovimi "zločini" križ.

Ko je dušni pastir stiške župnije napovedal prihod ljubljanskega škofa Janeza Krizostoma Pogacarja, je bilo na seznamu birmancev tudi ime Pintarčkovega Tončka. Oče je prosil za botra prijatelja iz šolskih klopi in sorodnika v devetem kolenu — Lesjakovega Jožo, gostilničarja "Pri Boltiču". "Zakaj pa ne, takemu fantu, ki ti zvrne vrček in pol mojega piva," se je zasmejal krčmar, da je postal Tonček rdeč kot kuhan rak.

Potoški je bil tisto leto — poleg Nežike, ki je

tudi dobila botro — najmanjši izmed vseh birmancev. Zato pa so ga Stičani še z večjim zanimanjem opazovali, kako je izbiral dobrote na "štantu" pred okrašenimi vrati in jih povezane v pisano culo ponosno odnesel za botrom. Za to slovesnost, ko je moral stopiti pred samega škofa, je drugič v življenju pomeril nove hlače. Njegove noge pa so tičale v velikih, škripajočih novih čevljih. To se je postavil!

MI SMO LOVCI ZGODAJ SVTALI...

Potoška grapa je bila dokaj zaraščena. Komaj si stopil s ceste, že si bil v hosti. Zato ni čudno, da je bil mlinar Miha tudi lovec.

Tončka je vselej zamikala očetova puška, kadar se je ozrl nanjo. Tam v hiši na tramu pod stropom je bilo njeno stalno mesto. Mirno je visela in čakala, da jo gospodar vzame v roke in zaviti na ramo...

A potoški mlinar ni bil lovec iz strasti, kakor se je bahal o sebi stari Blažon. Za tega so vaščani govorili, da se je zvezal s samim hudobcem in mu ta pamaga, da pade pred njegovo puško sleherni žival. Naka, Miha je imel premehko srce, da bi kar tako ubijal. Le včasih se mu je zahotelo divjačine in takrat je segel pod strop ter jo mahnil v hosto. Zlasti še, če so mu živali hodile v škodo. Malokatera mu je srečno odnesla pete, če jo je vzel na muho.

Tudi Janez je bil že dober strelec. O, pa tudi Tonček je poskusil srečo. Kadar je bil oče prav dobre volje, je mignil mlajšemu sinu: "No, še ti poskusi, Tonček!" In sta šla za hlev.

Prvič se je kar tresel od pričakovanja.

"Tistole rogovilo zadeni," mu je pokazal oče staro vrbo ob vodi.

"To pa to," je bil koj pripravljen Tonček.

Ko je dal puško k obrazu, mu je bilo vseeno malo težko. Čudna tesnoba ga je zgrabila za srce. Kaj, če puška njega podere?! Saj je že tolikokrat slišal, da kopito strašno udari v ramo, če puške nisi vajen...

"Le trdo jo drži, da ti ne uide!" ga je učil oče.

Tonček jo je zgrabil, kot bi jo hotel zdrobiti.

"Tako, zdaj pomeri in pritisni!"

Trenutek oklevanja, nato je droben kazalec fantove desnice pritisnil na petelina. Pok je odjeknil po vsem Potoku, da so golobje prestrašeno zleteli s slemena Pintarčkovega mlina. Tončka pa je puška udarila v rame, da bi ga zares skoraj podrla. A je vendarle molče prenesel udar in žarečih oči ter v sladki omotici pogledal očeta.

Ta se je muzal: "Vidiš, vidiš! Streljati že znaš. Toda zadeti..."

Vendar se je Tončku zdelo, da je gotovo zadej rogovilo. Saj se je kar zakadilo... Pa tudi meril je pošteno: prav v muhi jo je imel.

Takoj je stekel k vrbi in gledal, kje bi našel sled.

"Tukajle je letela, tamle se je zabila v breg."

Tonček je zardel, tako daleč od rogovile je pokazal oče. Toda njemu verjame, čeprav bi se z Janezom ali pa s hlapcem Petrom — ta je ono zimo zamenjal Martinka — stebel do krvi, da ne drži.

"Kar potolaži se! Le kdo je že prvič zadel? Janeza je celo po tleh vrglo, veš..."

Nato mu je oče še enkrat ponudil in ga poučil, kako naj meri.

"Pook!..." in izstrellek je rogovilo temeljito opraskal, dasi v polno ni zadel. — Kaj bi dal, da bi smel še enkrat poskusiti! Tretjič bo gotovo udaril v sredo...

Toda oče je Tončka pohvalil: "Lepo, lepo! Cel lovec boš postal," in si vrgel puško na rame. "Drugič pa spet in bolje!"

"Še enkrat mi pustite, oče!" je sina prišla želja.

"Nak, Tonček! Le navadi se, da ne boš nikoli streljal iz strasti. Veš, puška ubija. Zato ne sme nikoli vladati nad treboj, ampak ti mora služiti po pameti. Za danes je dovolj, saj si že tako kar preveč navdušen za streljanje. Pa drugič!"

Tonček je umolknil. Oče že vedo, kaj je prav!

Tako se je tudi Pintarčkov Tonček polagoma naučil prijeti puško v roke. In ko mu je nekoč dejal oče: "Zajec nam hodi v deteljo na Kovačevem lazu. Ga greva čakati?" je bil takoj pripravljen. Seveda divji zajec ni bil domač, še manj pa rogovila ob potoku. Zato tokrat Tončku lovska sreča ni bila mila.

"Soli v žep, soli! Ta je boljša od smodnika. Potresi jo zajcu na rep, pa je tvoj," se mu je smejal Janez, ko sta prišla z očetom prazna domov. A ko mu je oponesla zajca tudi Neža, jo je takoj spomnil, kako ga je ona tistikrat na paši ulovila z roko. Nikoli več mu ga ni omenila.

No, saj mu ni mogla. Kajti čez nekaj dni sta se oče in Tonček vrnila s krasnim dolgoušcem.

"Zdaj pa le soli na rep, Janez! Toda tako bi znala ujeti zajca vsaka baba," je že preko dvorišča kričal Janez bratu, ki je pravkar nakladal koleselj s polnimi vrečami. Sicer so domači hoteli na vsak način, da ga je ustrelil oče. Toda oče se ni vdal in se ni. Tonček pa še manj. Končno so morali verjeti.

"Le čakaj, Franca, za ohcet ti jih postrelim, da se bo v gmajni poznalo," se je ustil mali lovec pred svojo sestro, da je postala takoj rdeča. Res si je že pripravljala balo, toda o takih stvareh se ne govori tako na glas in javno kot zdajle Tonček. Stara je bila dovolj in zdelo se je, da jo je hlapec Peter upravičeno dražil, da bo ostala "za teto" pri hiši. A je še tisto leto prišel v Potok Pajkov Tone iz Vira ter prosil očeta za njeno roko.

SLOVENSKA GIMNAZIJA V CELOVCU

Iz mesečnika Vera in Dom

V ŠOLSKEM LETU 1959-60 JE OBISKOVALO državno realno gimnazijo za Slovence 183 učencev — 125 fantov in 58 deklet. Gimnazija je imela pet razredov; prvi razred je bilo treba zaradi velikega števila otrok celo deliti.

Šola ima tip realne gimnazije. Do petega razreda se uče vsi učenci iste jezike, in sicer v prvem razredu slovenščino in nemščino, od tretjega dalje pa še latinščino. Kdor polaga posebno važnost na učenje klasičnih jezikov, ima možnost, da se uči od prvega razreda dalje grščino, ostali učenci se pa prikladijo za angleščino. Od šestega razreda dalje se bo kmalu poučevala tudi ruščina kot neobvezen predmet.

Zaradi pomanjkanja prostorov se pouk za slovenske gimnazijce vrši še v poslopju nemške realke

in samo v popoldanskih urah. Slovenski starši pritiskajo na vlado, naj kmalu zgradi za slovensko gimnazijo posebno poslopje.

Dijaki in dijakinje stanujejo večinoma v dijaških domovih v Celovcu — vzdržuje jih v glavnem Mohorjeva družba — deloma pa tudi privatno v mestu, nekaj jih pa prihaja z dežele z vlakom.

Ob koncu šolskega leta je gimnazija priredila velik pevski koncert pod naslovom "Pesem povezuje". Poslušat je prišlo skoraj 1000 ljudi, med njimi razni odličnjaki. Številni nemški listi so prišli o koncertu zelo laskava poročila.

Za šolsko leto 1960-61 se je prijavilo 230 učencev in učenk.

IZ SPOMINOV RAJNEGA MANIŠEVCA

Iz "Ameriške Domovine", ki jo je toliko let urejeval Meniševac Jaka Debevec, zdaj že več let na onem svetu, prinašamo košček Jakovega pripovedovanja v omenjenem časopisu pod naslovom: Če verjameš al' pa ne. Obenem voščimo vso srečo Meniševcem, ki jih je življenje zaneslo v Avstralijo. — Ur.

HRENOVO DOMAČIJO NA MENIŠIJI JE KUPIL podjetni Italijan Vincent de Toni, odtod torej priimek pri hiši: pri Cencovih. Poročil je Slovenko in dobro jima je uspevala gostilna in prodajalna. Sčasoma sta odprla še mesnico, ki je bila prva na vsej Menišiji. Nihče na vsem svetu ni bil tega bolj vesel kot jaz. Prej sem moral namreč teči v Cerknico po meso, kadar se je našemu očetu pozelelo malo župce in nekaj mesa s hrenom. Ni bilo to dostikrat, toda bilo je pa le. Početrť ali po pol kile mesa sem moral v Cerknico, natančno 8 kilometrov na obe strani. Očeta je navadno dolgo vzelo, da so me ujeli in ekspedirali na zoprno pot. Nisem se toliko protivil zaradi poti same, ampak pomisleke so mi dajale cerkniške "opetce", pod katerim imenom smo imeli zapisane meniševiski fantički cerkniške vrstnike, ki nas niso mogli videti s koncem očesa. Razume se, da je bilo v tem oziru "prijateljstvo" vzajemno, to se pravi, da nismo mi nič bolj ljubili Cerkljančke, kot so oni nas. Narobe je bilo za nas, če smo se prikazali v njih revirju, in slaba jim je šla, kadar so oni zašli po pomoti na Menišijo. Naša gmajna, ki se je dotikala cerkniške, ve povedati bogato in zanimivo zgodovino o spopadih na meji. Nekajkrat so žvižgali koprivovci ali bičevniki po glavah, naših in sovražnikovih.

Zato sem bil zares vesel, ko so pri Cencovih začeli z mesnico. Ne vem, če so jo prav zaradi tega, ali kaj.

Gospodar Cenc je bil prijazen človek in tudi precej po naše se je sčasoma priučil govoriti. Zelo rad je zahajal na lov, kar je podedoval po očetu tudi sin Toni, ki je tudi meni prvi roko držal, ko sem pritisnil na petelina, in me je ujel v roke, ko me je vrgla puška vznak. Rekel mi je, naj pomerim in ustrelim v grm, kjer je skakalo nekaj ti-soč ali vsaj par sto vrabičev. Pa sem sprožil in

če se prav spominjam, je padel eden, pa še tisti menda od strahu, ko ni bil varen streljanja. Toni me je potem večkrat vzel na lov, toda največkrat sta jo mahnila v gmajno s Krajncim Francetom, ki je bil prvi lovec na Menišiji.

Bila sta kot ustvarjena za medsebojno družbo. Oba dobra lovca in oba molčeca, kot bi bila mutasta. Po ves dan sta šarila po gmajni, ne da bi spregovorila besedico.

O tej njihovi molččnosti so pripovedovali sledečo zgodbo, ki zares pokaže, kako redkobesedna sta bila. Neke nedelje zjutraj po prvi maši sname Kranjč France puško s stene, pokliče psa in se napoti skozi Cencov kot. Nič se nista prej domnila, da bosta šla na lov, a vendar je že čakal Toni pred vrati s puško in se pridružil Francetu. Gredeč proti zelnikom pogleda Toni na nebo in omeni: "Dež bo." France ne reče nobene na to in ves dan nista spregovorila ene same besede. Ko sta se pa zvečer vračala domov in sta bila v Cencovem kotu, pa France pogleda na nebo in meni: "Kaj se ve."

BOŽIČ V TORONTU

(Dopis)

Sneg je pobelil naše vlemesto nekaj dni pred prazniki. Vse je pokrito s plastjo bele odeje. Ljudje tekajo sem in tja, da izpolnijo želje svojih dragih in še pravočasno položijo darove pod božična drevesa. Santa Claus se odpravlja s severnega tečaja proti Torontu na sam božični večer. Radio prenaša poročila o njegovem premikanju. Enajst radijskih postaj ga stalno zasleduje. Postaja št. 2. poroča: Santa Claus je že skoraj nad nami, podoba je, da je dobro obložen... Ob 11 isti radio naroča otrokom, naj gredo spat, ker je Santa že skoraj tu... Otroci v posteljo, odrasli k polnočnici!

Dobro oblečeni stopimo na zasneženo pot. Pod nogami škriplje kot nekdanj doma. V cerkvi zadoni iz slovenskih grl: Sveta noč... Da bi vsi občutili: Slava Bogu na višavah in mir na zemlji ljudem...

Sodobnost in preteklost se združijo v eno. To so naši običaji, to je svoboda, ki jo uživamo. Svoboda, ki tako hrepenijo po njej oni, ki nocoj ne morejo biti z nami...

Po polnočnici pred cerkvijo: Vesele praznike, srečno novo leto... vesele praznike, srečno novo leto... vesele prazn... vse si vošči, vse si sega v roke...

Tako tudi midva iz slovenske metropole v Canadi rojakom v Avstraliji,

Zlatko in Tinka Verbic.

NAŠI ABORIGENI — prvotni Avstralci

VELIKO DANAŠNJIH AVSTRALCEV BELE BARVE se komaj zaveda, koga imajo med seboj ali vsaj v svoji bližini — aborigene, prvotne prebivalce na tem kontinentu, avstralske črnce. To je ljudstvo iz kamene dobe, po mnenju mnogih najstarejša rasa na svetu. To primitivno ljudstvo je za cela tisočletja starejše kot vsaka druga človeška rasa na zemeljskem planetu. In je to ljudstvo, kjer je samo sebi prepuščeno, še danes prav tako "prvotno", kot je bilo pred tisoči in tisoči let.

Avstralski aborigen nima doma in ga ne pozna. V večji ali manjši skupini sorojakov se premika iz kraja v kraj in se preživlja z lovom in saderži, ki mu jih narava sama nudi. Poljedelstva ne pozna. V svojem nomadskem življenju daleč v notranjosti dežele, ločen od civilizirane Avstralije, hodi aborigen okrog popolnoma nag — in v najboljši tradiciji kámenega človeka še danes ne pozna kovin in njihove uporabe. Vse njegovo orodje in orožje — sekire, kuhalne potrebščine itd. — je iz kamna. Pač pa je njegov "boomerang" iz lesa.

Zelo redke so najdbe v Evropi iz časov, ko je tudi tam živel kámení človek, njegova skromna zapuščina je spravljena v raznih muzejih. Tu v Avstraliji pa imamo še vse: žive ljudi kámení dobe in ves njihov način življenja v prvotni podobi.

Boomerang

Tako se imenuje najznamenitejše orodje ali orožje avstralskega aborigena. Sploh je najbolj čudno orodje, ki si ga je človek kdaj izdelal. Boomerang deluje po istih aerodinamičnih principih, po katerih leti letalo. Samo nekaj ljudi zna znanstveno razložiti delovanje boomeranga, oziroma ga zna pravilno uporabljati. Gre za to, da boomerang vržeš, zadeneš cilj in boomerang v pravilnem kotu sam od sebe prileti nazaj v tvoje roke. Nazaj grede je boomerang podoben krilu letala.

Vendar so boomerangi tudi take vrste, da jim je naloga samo zadeti cilj, ne pa vračati se v metalčeve roke. Obe vrsti tega orodja sta bili znani tudi drugim primitivnim narodom. Boomerang, ki se vrača, je zelo težko izdelovati in je samo tretjina avstralskih aborigenov, ki se znajo z njim okoristiti.

Avstralski aborigeni se spoznajo na geometrijo in so prav gotovo poznali Euclidovo načelo, preden se je Euclid rodil. Zanimivo je n. pr., kako aborigen izmeri visokost kakega drevesa. V ravni črti koraka proč od drevesa, se ustavi, se skloni in pogleda med nogama nazaj. Če v tem položaju vidi samo vrh drevesa, bo znal izračunati, koliko je drevo visoko. Od tam bo namreč korakal nazaj k drevesu in med potjo štel korake. Kolikor korakov, tolika višina drevesa. Zelo preprosto!

Čudni obredi

Med mnogimi čudnimi obredi aborigenov je gotovo najbolj čudno "ustvarjanje krokodilov." Ta obred opravljajo aborigeni, ki živijo ob reki Kendall. To se pravi: trdijo, da znajo ustvarjati korodkobile. Kako neki?

Vsak mladenič v plemenu mora za prestop v moško dobo življenja iti skozi vrsto preizkušenj, preden ga sprejmejo medse možaki. Pri tem plemenu dobi fant ob tej priliki za svojega krvnega brata — krokodila! Starešina vzame mladega kuščarja (lizard), ga zmoči s krvjo mladeniča in ga vrže v reko. Iz tega kuščarja se bo — po mnenju teh aborigenov — razvil krokodil, ki bo krvni brat onega fanta. Skozi stoletja in stoletja se vrši ta obred na bregovih reke, ki v njej res živi ogromno število krokodilov — dolgih do 7 metrov!

Aborigeni ob reki Kendall trdijo, da živijo s krokodili v velikem prijateljstvu. Kaj bi ne, ko so pa "krvni bratje" teh zveri! In res je treba priznati, da krokodili v tej pokrajini nikoli ne zgrabijo človeka. Otroci aborigenov se kopljejo v reki ali se igrajo s krokodili, ko se sončijo na bregu. In so pred njimi popolnoma varni. To je toliko bolj čudno, ker vemo, da je drugod po Avstraliji prav krokodil največji sovražnik aborigenov — in obratno.

Nekateri poročni obredi aborigenov so tudi zelo čudni, drugi neverjetno smešni. Na primer: ženin in nevesta splezata vsak na svoje drevo in od tam kličeta drug drugega, si obetata razne reči, se norčujeta drug iz drugega — spodaj ju poslušajo vse pleme in ju spodbuja v tej besedni bitki. Končno se starešina naveliča in ustavi besedičenje. Oba splezata dol in stopita pred starešino, ki jima dá zelo koristne nasvete za bodoče življenje. S tem sta postala zakonski par, vsa zbrana "soseska" ju spremlja do pripravljenega brloga in slovesnost je končana.

Iskanje morilca

Svojega človeka so našli umorjenega — kdo ga je? Namesto policijske preiskave uporabljajo obred, ki se imenuje "pointing the bone". Kmalu bodo imeli zločinca!

Soseska se zbere in obkroži čarovnika. Ta drži v roki človeško kost in uganja nekaj časa različne čarovnije. Končno nameri kost na morilca, ako je v gruču gledalcev, in stvar je končana. Če pa je zločinec odsoten, morda iz drugega plemena v bližini, čarovnik pokaže s kostjo smer, kjer morilec živi. Signali z dimom raznesejo čarovnikovo ugotovitev v okolico in krivec seveda kmalu zanjo izve. Takoj ga prevzame čudna boleost, začne hirati in kmalu umre. Enako se zgodi obtožencu, ki je bil osebno navzočen pri "preiskavi" in ga je kost pokazala. Kost seveda lahko naredi pomoto in obtoži nedolžnega. Toda nedolžen ali kriv — kost ga je obdolžila in po njem je!

Psiholog nam razloži: aborigeni so prepričani, da je v čarovnikovi kosti vteleseno prekletstvo, ki mu se more uiti, kogar je kost pokazala. Nedolžen

ali kriv — niti poskuša ne, da bi se rešil. Vda se v usodo in groza, ki ga obide, mu izsesa življenje.

Moderna zdravniška veda še ni imela priložnosti, da bi raziskala te izredne pojave. Znanih je sicer nekaj primerov, da so imeli zdravniki, ki delujejo na meji med civilizacijo in divjino, opraviti s takimi bolniki. Preiskava je mogla dognati samo to, da je bolnik v globoki nezvesti, vzroka zanjo ni bilo mogoče ugotoviti. Bolnik je umrl v nezvesti, ali pa se je po prenosu v bolnišnico počasi prebudil in se vrnil v puščavo. Zaradi pomanjkanja časa in sredstev zdravnik ni mogel zasledovati nadaljnjega poteka bolnikovega življenja in zdravstvenega stanja. Z zdravniškega vidika bi bilo moč — želeli, da bi se ta možnost vendar ustvarila.

(Pride še)

G. VAMPEC POŠILJA DRUGI OGLAS

Cenjena Špelca Nitaka!

Ker ne vem, če gospa ali gospodična, pa kar tako! Povedati moram, da ni bilo nič takega, kot ste mi podtaknili v svojem prijaznem pismu. Bom pa zdaj jaz povedal, kako je bilo.

Pravili so mi, da se moram ženiti. No, pa kar, sem jim odgovarjal. In so uredili zame, da sem se srečal s tisto, ki so mi jo namenili. Na prvi pogled je bila čedna, morda bi kdo rekel, da tudi lepa. Imela je namazane ustnice in opazil sem, da tudi nohte. V mislih sem si rekel: To je zame ničla!

V zadregi sem ji ponudil cigareto, ki jo je vzela in pušila, ko sem ji prižgal. To je druga ničla, sem si rekel v duhu.

Kaj pa delate, sem jo vprašal, in je rekla, da dela v gospodinjstvu in da ima za tako službo posebne šole. Ker jaz nimam za nobeno reč posebnih šol, sem si koj rekel na tihem, to je tretja ničla.

Ali imate lastno gospodinjstvo, sem jo vprašal, hočem reči, če kuhate sama zase in morda še za koga? Je rekla, da ne, da se rajši hrani v restavrantu, da ne kuha rada, čeprav nekaj zna, več bo pa znala, ko bo preštudirala kuharsko knjigo, ki jo ima lepo spravljeno, pa se bo začela učiti, ko dobi ženina. To je četrta ničla, sem si rekel in nisem nič več vprašal.

Pa mi je sama še več reči povedala. Da ob večerih hodi veliko v kino, ker je kino zelo izob-

Misli, January, 1961.

raževalna ustanova, je rekla, in bo vesela, če bom šel kdaj z njo, ali pa tudi na ples, ker zelo rada pleše in se zabava. Poslušal sem verno, zraven pa naredil v mislih peto ničlo.

Potem se je pogovor zasukal na njen dom. Lepo je bilo tam, seveda, ampak človek se hitro vživi v svojo novo okolico, pozablja na staro. Bilo bi treba večkrat pisati staršem, pa komaj na vsako tretje pismo odgovori, ko ni časa, življenje v tujini je tako zahtevno. Po tej zadnji besedi je zrasla v moji domišljiji šesta ničla.

Počasi sva napeljala besedo na ženitev. Zaupno mi je povedala, da bi se bila lahko že poročila, ampak ona veruje v zakon ljubezni, samo ljubezen bi jo mogla nagniti, da bi koga vzela. Je imela že več takih ponudb, je povedala s povešenimi očmi, ali kaj ko se je pa vselej izkazalo, da je bil fant brez denarja.

Ob tem priznanju sem si rekel v mislih: Odkritosrčna pa je ta čudna stvarca božja! To moram posebej zaznamovati, dajmo ji zdaj enojko namesto 0. In sem v mislih tako zapisal. Potem sem skušal dognati, kako bi bilo to na papirju — šest ničel in ena enojka. Ona je videla, da sem nekam zamišljen, pa je utihnila. Jaz sem pa videl v duhu takole zapisano: 000,000,1.

Narobe milijon! Nak, narobe milijona pa ne bom jemal za ženo, čeprav tudi jaz verjamem v zakon na podlagi ljubezni! In tako se je tisti trenutek vse podrlo. Ostal sem samec ne zaradi bahštva, kot ste me obsodila, spoštovana Špelca! Jaz sem trdno prepričan, da sem ostal samec zaradi staromodnosti, Vi pa mislite, kakor hočete.

Pozdravlja Vas vdani

Vampec

Z BENGALSKIH POLJAN

Poroča misijonar č.g. Stanko Podržaj

INDIJSKI BOŽIČ

NA BREZOBLAČNEM NEBU zvezdice mežikajo skozi frfotajoče planete. Odpočili se bodo za dan ali dva grbasti bramanski voli, vpreženi v tisočletja stare modele voz z ogromnimi kolesi, ki uničujejo ceste in razrivajo kolovoze. Čar indijskih božičnih noči morda prav nič ne zaostaja za tistim pri vas. V nečem ga morebiti še presega: Naš indijski Božič je docela misijonsko katoliški!

Indijske krščanske cerkve so na božični dan — ponekod celo za teden — središče zanimanja 400 milijonov ljudi. Božič je državni praznik za vse. Praznik verske strpnosti in duhovnega zblizanja. Katoliške cerkve napolnijo drugoverci in to ne le poedinci, ampak v celih množicah.

Prelep in ljubko drag nam je ta indijski Božič. Iz jaslic stega proti obiskovalcem svoje ročice božje Dete in jim ponuja Ljubezen. Od jaslic poromajo ti "poganski pastirci" pred oltar z rdečo lučko. Oko jim obvisi na prižnici, na spovednici, ogledujejo si postaje križevega pota. Obstojijo pod velikim Križem in se zagledajo v Križanega. Premišljujejo. Sad teh premišljevanj je krščanstvu ugoden. Če jim krščanstvo sploh kdaj govori jezik, ki ga razumejo, je to na božični dan. Jaslice... Kolikokrat sem poslušal njihove pogovore po obisku jaslic! Primerjajo in tehtajo — včasih vsaj se jim zazdi naša vera vzvišena, primerna tudi zanje...

Mi katoličani po vsem svetu ne bi smeli varčevati pri trudu in denarju, da izkoristimo tako ugodno razpoloženje. Prav o Božiču tako na zelo prikupen, očarljiv, a vendar tako preprost način seznanimo najširše množice s skrivnostmi božične in — kasneje — velikonočne noči. V Čandernagorju, kjer imamo prekrasno cerkev in na tisoče izobraženih Bengalcev (Indijcev), smo priliko že prejšnja leta dobro izkoristili. Lansko leto — vsa čast nekaterim misijonskim dobrotnikom! — smo cerkev zunaj in znotraj tako lepo okrasili in razsvetlili, kot ni bila najbrž še nikoli — nastala je leta 1886.

Zaradi prezposlenosti, deloma tudi zaradi mrz-

lice, ki me je tlačila kar 42 dni — mi ni bilo mogoče bolj zgodaj letos potrkati na gostoljubna vrata misijonskih dobrotnikov s tem pismom. O, ko bi se zavedali, koliko dobrega lahko napravite, če vržete kaj v moj misijonski klobuk, ki ga Vam s tem pismom nastavljam...

In naši zvonovi...

Pred vrati naše cerkve — kot ubogi Lazar pred vrati bogatina v evangeliju — leži počen zvon sv. Petra. Je manjši kot njegov brat v stolpu, ki visi 60 čevljev visoko, kar mogočen zvon, toda edinec — premalo za našo veličastno cerkev! Rad bi dal počenega preliti in obema dodati še tretjega, najmanjšega. Kakih 10 do 15 kil naj bi imel. Vsi trije naj bi bili našim ljudem glasniki Najvišjega. Naj bi vabili, prosili, molili, žalovali in se veselili z ljudmi. In še nekaj! Preglasili naj bi bučne bobne: raznih laži-božanstev, katerih like prav mimo naše cerkve vozijo v kakšnih 100 metrov oddaljeno reko Ganges. "Sveti" Ganges ji pravijo... Naši zvonovi naj bi pripovedovali vsem tem tisočem, da jih ne čaka zveličanje v vodah Gangesa, temveč pri krstnem kamnu pod severnim zvonikom naše cerkve. Tam je vsako nedeljo in ob večjih praznikih na široko odprta krstilnica. Tam je lepo okrašen krstni kamen pod krasno oljnato sliko Jezusovega krsta — naslikal nam jo je čandernagorski umetnik hinduške vere. Obiskovalci prihajajo, opazujejo, razmišljajo — počasi se nagibajo od vode v Gangesu h krstni vodi Kristusovi.

Prizorov, ki jih vidimo na Gangesu ob večjih hinduških praznikih komaj lučaj ali dva od naših cerkve, ne bom opisoval. Pogansko praznovanje jih ustvarja. Osebnost nimam nobenega dvoma, da so temu in takemu početju leta v Indiji šteta. Ni pa zadosti, da ima to zavest ta ali oni misijonar. Če naj božje delo uspe, moramo zavest bodoče zmage nad poganskimi ceremonijami imeti vsi. V jaslicah, na križu in pred grobom v vsej svoji slavi v nebo dvigajoči se Kristus mora postati Bog teh silnih množic, ki so žejne resnice, pa jo le počasi odkrivajo.

Misli, January, 1961.

Ali se bo pri tem delu osamljeni misijonar do smrti nagovoril in potem začeto delo nedovršeno zapustil? Delo ni le njegovo, tudi Vaše je, ker je katoliško, božje, Kristusovo. Udje Njegovega Tele-sa smo vsi, On nas potrebuje vse! Potrebuje tudi Vas, ne le pri delu v domači župniji in škofiji, potrebuje Vaše pomoči pri delu za vrnitev ločenih bratov, pa prav tako za pridobitev poganov, ki jim je Kristus še uganka. Potrebe so velike povsod, a ne pozabite, da je potreba največja tukaj v poganskih misijonih, kjer kakor nekoč v betlehemskih jaslích božje Detece drhti od pogankega mraza, kjer sv. Cerkev še v plenícáh popolnoma zavisi od Vaše pomoči!

Misijonarjev naslov:

Father Stanley Podržaj S.J.
Cath. Church, Chandernagore, E. Ry.
West Bengal, INDIA.

Kaj pravite

POPLAVA BOŽIČNIH VOŠČILNIH KART

LJUDJE SO V NEKATERIH REČEH vsega občudovanja vredni, da zaslužijo javno pohvalo in — zahvalo. Toda...

Naj mi bô dovoljeno, da omenim zelo osebno zadevo!

Trideset božičev je minilo v Ameriki, šest v Avstraliji, da ni nihče prejel od mene formalne božične voščilne karte, niti ne formalne osebne zahvale za poslano karto. To veste vsi, ki ste pri tem prizadeti.

Kljub temu — vsako leto dobim spet in spet od vseh mogočih strani celo poplavo božičnih voščil — včasih prekrasnih in zares umetniških kartic. Čeprav vedo, da sem jaz "drugačen" od velike večine ljudi (v tem pogledu namreč...), se ne naveličajo pošiljati in spet pošiljati. Zaslužijo priznanje: ne pride jim na misel, da je čas za "maščevanje" nad menoj in me izpustiti...

Zakaj sem jaz "drugačen"? Morda kdaj iz lenobe, izgovor je pa: brezposelnost. In še nekaj! Če bi se poboljšal in na stara leta začel, ne bi bilo vprašanje, koliko naslovov naj napišem. Bilo bi vprašanje, koliko naslovov naj — izpustim! Že samo reševanje tega vprašanja bi mi prineslo dokajšno mero nadaljnje zaposlenosti...

Misli, January, 1961.

Naj pa nekaj prav zaupno povem: Namesto božičnih kart pošljem kakih pet funtov za misijone in priporočim božjemu Detetu vse tiste, ki naj bi moje božične karte prejeli, in tudi tiste, ki naj bi jih ne prejeli...

Letos dobi ta moj dar (sem ga dvignil na £10 za to leto) misijonar v Indiji: g. Stanko Podržaj, ki boste od njega našli v pričujoči številki zanimiv dopis. Uverjen sem, da bo denar tako bolj obrnjen, kot če bi ga bil izdal za božična voščila po pošti.

Saj končno: Kaj v resnici dobrega napravijo božične karte? Seveda so jih ljudje veseli in imajo nekaj tednov razstavljenih v stanovanju. Kaj pa potem? Morda se valjajo po nekíh skatlah, nazadnje le najdejo svoj konec — v ognju!

Priporočam: Preden zavržete karte od preteklega božiča — in če jih imate še kaj od prejšnjih let — zberite jih in pošljite g. Podržaju. Njegov naslov je na drugem mestu v tej številki. Seveda izrežite za pošiljko samo svete podobe, drugo zavržite. Jih bo delil svojim šolarjem, velikim in majhnim.

Tudi sicer priporočam tega misijonarja v posebno podporo. Vsak dar zelo dobrodošel na MISLI. Bom darove tudi objavljal. In seveda odposlal.

Končno: Če bi se še kdo našel, ki bi imel pogum postati "drugačen" z mano vred (nekaj "poguma" bo že res treba!), naj za prihodnji božič dá oglas v MISLI (bodo brezplačno objavile!) z voščilom za vesel božič namesto kart znanem in prijateljem, dar v denarju pa za misijonarja. Joj, koliko bi g. misijonar lahko dobil — in brez "žrtev" od strani darovalcev!!

Nekaj podobnega so nekoč skušali uvesti: Namesto venca za pogreb — toliko in toliko v dobre namene — Morda za sv. maše ali kako dobrodušnost.

To je bila dobra misel — škoda, da se je pozabila.

In prav tako bo škoda, če boste do prihodnjega božiča tudi na ta moj nasvet pozabili. Ali naj vas v novembru spet opomnim? Ali bo kdo med vami, ki ki bo imel — "pogum"? — Urednik MISLI.

QUEENSLAND

Ravenshoe: — Bog daj vsem rojakom v Avstraliji mnogo zdravja in veliko veselja v novem letu! S Koledarčkom sem zelo zadovoljen in se lepo zahvalim zanj. Lepe in zanimive reči se berejo v njem. Letos sem pohitel z naročnino in tudi na SKLAD sem se spomnil, da bodo MISLI še naprej pomagale nam vsem — misliti. — Vinc Rebek.

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne

Službe božje

Nedelja 22. jan. (četrti v mesecu): St. Patrick, Sydney, ob 10:30. Spovedovanje.

Nedelja 29. jan. (peta v mesecu): **W o l l o n g o n g** v katedrali pop. ob 5. Eno uro po-
prej spovedovanje.

Nedelja 5. febr. (prva v mesecu):
Blacktown ob 11. (spovedovanje)
Villawood ob 10. (spovedovanje)

Nedelja 12 febr. (druga v mesecu): St. Patrick, Sydney, ob 10:30. Spovedovanje.

Nedelja 19. febr. (tretja v mesecu): Leichhardt, sv. Jožef, ob 10. Spovedovanje.

Dr. I. Mikula

Je odsoten do konca januarja na obisku pri-
jakih v Western Avstraliji. V njegovi odsotnosti
mohorske knjige pri MISLIH!

Prihodnje romanje

Zadnjo nedeljo v februarju — 26. dne, druga
postna nedelja — poromano spet v **Fairfield**. Po
pobožnosti v cerkvi bomo povabljeni v vinograd
družine Twrde na vinsko trgatve. Vsi! Če bo tam
zmanjkalo, bo priskočila na pomoč Klobasova dru-
žina. — Več prihodnjič.

Za sv. obhajilo

Zdaj je za delitev sv. obhajila med mašo v
veljavi nova odredba:

Ko duhovnik zavzije sv. Kri iz keliha, odpre
tabernakel in takoj začne z znanimi besedami:
Gospod, nisem vreden... To se pravi, ministrant
nič več ne moli "Confiteor" in duhovnik nič več
ne da "odveze".

Torej: Če ste za sv. obhajilo med mašo, pazi-
te, kdaj duhovnik zavzije iz keliha in **takoj pojdite
k obhajilni mizi**. Ne bo nobenega drugega znaka
ali opozorila. Nikakor pa ni prav, da bi šele takrat
hiteli k oltarju, ko duhovnik že drži sv. Hostijo in
izreka besede: Gospod, nisem vreden...

Dobro znamenje

Kakor božična vočila in darovi, tako je že pri-
šlo v navado, da med božičnimi prazniki štejemo
— smrti... ali vsaj smrtne nezgode. Zlasti pod av-
tomobili. Menda bi brez njih ne bilo — božiča,
kali?

Tudi ob minulih praznikih so časopisi dan za
dnem poročali, koliko jih je izgubilo življenje na
cestah. Kar veliko število se jih je nabralo. Hvala
Bogu, kolikor smo mogli zasledovati, letos ni bilo
med imeni — Slovencev. Če je to pripisati večji
pazljivosti naših ljudi — dobro znamenje!

Lepa prošnja — brez zamere!

Kadar imate duhovniku pri cerkvi o priliki
službe božje dati kak denar — za MISLI, za ma-
še, za mohorske knjige, za Ave Maria list itd —
bodite tako dobri, da prinesete v kuverti. Poleg
denarja naj bo v njej listek z vašim naslovom in
pripisom, v kak namen je denar dan.

Le tako se zavarujete, da se duhovnik ne bo
pomotil... Morda je pa še bolj važno to, da dru-
gim, ki imajo tudi kaj povedati duhovniku, ne bo
treba predlogo čakati, če mora duhovnik šele tam
vse zapisovati.

Kot rečeno: Brez zamere!

Naše božičevanje

Za polnočnico pri, sv. Patricku, v Sydneyu
smo cerkev lepo napolnili. Red je bil boljši kot
lani, vendar so se nekateri tudi letos "bali" poiska-
ti prostor v klopih... Sv. obhajil je bilo precej,
bilo bi jih pa lahko veliko veliko več. Lepa hvala
g. Klakočeru in hčeri ge. Mariji za trud s pet-
jem pri polnočnici in ob nedeljah!

V **Villawoodu** se je božična sv. maša ob 10. na
sveti dan tudi jako lepo obnesla. Iz vseh zahodnih
predmestij se je nabralo lepo število rojakov. Prav
tako iz taborišča. Kar škoda je, da se nismo že
prejšnja leta spomnili na to cerkev. No, pa prihod-
nje leto spet, če Bog da, in po enkrat na mesec
med letom. — Lepa hvala ge. Staničevi za igra-
nje, improviziranemu pevskega zboru pa za kar-
čedno izvajanje božičnih pesmi!

Iz **Brisbane** se je vrnil g. dr. Mikula tudi prav
zadovoljen. Vedel je povedati, da je bila njihova
"polnočnica" pri belem dnevu zelo lepa in številno
obiskana. Seveda se je g. Sivec s svojimi pevci kar
mogoče potrudil in tudi to je povzdignilo že itak
lepo slovesnost.

Vsem na srce: Naj nas tudi "navadne" ne-
delje v večjem številu kot doslej privabijo k slo-
venskim službam božjim, kadar so napovedane!

Píše o sebi sydneyski kardinal Eminenca Gilroy

KAKO, DA SEM POSTAL

DUHOVNIK?

I.

ZGODBE, KAKO JE KDO DOBIL POKLIC za duhovnika, ne more nihče natanko popisati. Bog sam ve, koliko je On imel pri tem opraviti. Brez dvoma največ. Kar se tiče mojega poklica za duhovnika, je prav gotovo vse božje delo — razen da me ni Bog naravnost prisilil. O tem sem prepričan z trdnostjo, ko se oziram nazaj na svoja zgodnja leta. Seveda sem pa končno tudi sam pritrtil božjim klicem. Bog me je vodil tako ljubeznivo in vedro, da nihče ni slutil, jaz sam prav tako ne, kako se polagoma izvršuje njegov očetovski načrt.

Če pomislim nazaj, prav dobro vidim, kako sta moja ljubljena oče in mati vsak po svoje pripomogla k temu, da se je v meni polagoma vzbujalo veselje do duhovniškega poklica. Eden bolj naravnost, drugi zelo po ovinkih, nobeden pa zavestno in hote. Zame je pa bilo zelo važno eno in drugo, zato sem obema enako hvaležen.

Moja mati je imela globoko vero, tako globoko, da bolj globoke v življenju nisem srečal. Nikoli ni omahovala, vedno ji je bila vera vse. Ko sem bil še prav majhen, mi je Bog dal razumeti, da je moja mati na pravi poti. Odločno sem že takrat sklenil, da bom posnemal, kar me je mati učila. Učila me je pa le bolj redko z besedo, z zgledom pa vsak dan od jutra do večera.

Oče je bil mož, ki ga je vse rado imelo. Vesele narave, toda precej posvetnjak. Imel je dobro uvedeno trgovino, pa se je preveč vdajal družabnemu življenju in zanemarjal posle. Tako je prišlo, da je doživel finančni polom. To je meni že takrat zagrenilo družabno življenje in veselice.

S šolo sem imel vedno resnično veselje. Začel sem pri nunah, nadaljeval pri bratih Maristih. Prav vsi učni predmeti so me enako zanimali. Za šport sem bil neokreten in prepočasn, da bi se mogel uveljaviti, pa sem moral kmalu opusti vsako misel — če sem tako misel sploh kdaj imel — da bom kdaj imeniten športnik. Cricket in nogomet sta me mikala — katerega zdravega avstralskega fan-

ta pa ne mikata? Saj je šport potreben za oddih po sedenju v šolskih razredih.

Brat Marist, moj učitelj v zadnjem letu — imel sem 13 let — je bil v mojih očeh pravi pravcati junak. Zdelo se mi je, da ima vse lastnosti, ki napravljajo iz človeka resničnega moža. Nekoč nam je govoril o redovniškem poklicu in končno vprašal, kdo od nas bi hotel postati šolski brat. Mene je prav veselilo in takoj sem se prijavil. Tudi oče in mati, čeprav nista bila ravno navdušena, nista ugovarjala. Preden je pa mati dala izrecno dovoljenje, je rekla, da se mora posvetovati s svojo materjo, mojo babico. Ta je bila zelo pobožna Irka. Vzgojila je deset otrok in vse v krepke nepopustljive katoličane.

Kdo bi pričakoval kaj drugega, kot da bo taka žena brez pomisleka rekla: seveda, fant naj kar gre za brata! Toda zgodilo se je nasprotno. Sicer nisem nikoli zvedel, kaj vse je takrat moji materi rekla, to pa vem, da je bilo: NE! In ko je babica rekla ne, je rekla tako tudi mati. Dovoljenja nisem dobil ne od matere ne od očeta. Tako ni bilo iz tega nič. Šolski brat torej ne bom!

Po končani šoli sem si našel svetno službo. Najprej sem dobil začasno zaposlitev pri pošti v našem predmestju kot raznašalec telegramov. Kmalu sem napredoval do stalnega nameščenca pri glavnem poštnem uradu. Ponujale so se mi prilike za nadaljnje napredovanje, kot jih moji tovariši niso imeli. Telegrafija me je zanimala od prvega dne, ko sem stopil v "operating room" — tako so rekli glavnemu telefonskemu uradu. Ker sem pazljivo sledil pouku pod vodstvom izvežbanega telegrafista, sem že pri svojih 14 letih prišel na listo za lep skok naprej v tej službi.

(Dalje prih.)

KOLEDARSKA

(za december 1960)

I. Burnik

Prestopno leto tone nam počasi
in se poveša vdano. Ko na predvečer
ovito v lastno senco se ugasi,
bo iznenaden jeknil glas, nakar nemir
peljal nas bo nazaj k domači vasi.
Ah, sanje...
V novi čas vzletel bo nov vampir.

Z Vseh Vetrov

URADNA AVSTRALIJA je še vedno proti temu, da bi se novi naseljenci nastanjali na njenih tleh v strnjenih narodnostnih skupinah. To bi oteževalo asimilacijo, ki je že itak dosti težka. Tako je zopet poudaril nedavno Mr. David Fairbairn, načelnik "of the Commonwealth Immigration Planning Council." Pač pa je vlada prav zadovoljna, če se imigrantje organizirajo med seboj po narodnostih in si med seboj pomagajo v težavah prilagoditve in podobno. Federalna vlada rada prizna, da so take organizacije že veliko dobrega napravile, zato naj svoje delo pridno nadaljujejo.

POSTOPEK ZA SPREJEM DRŽAVLJANSTVA je zdaj v Avstraliji zelo preprost, ker so oblasti odpravile dosedanje okorne predpise. Prosilci imajo zdaj podpisati zelo preprost formular in ga vložiti pri Immigration Departmentu. Vlada upa, da se bo odslej mnogo več novejših naseljenecv potegovalo za državljanstvo. V zadnjih 15 letih je prejelo državljanstvo 255,000 novih, 211,000 je pa takih, ki imajo že pravico do tega važnega koraka, pa se še niso potrudili, da bi ga napravili. Vlada želi, da bi ne odlašali več.

CITIZENSHIP CONVENTION se vrši v Canberri vsako leto. Delegatje raznih narodnostnih skupin imajo dostop, da povejo svoje, vlada pošlje lastne zastopnike, da prav tako povejo svoje. Ta konvencija torej omogoča stike med vlado in imigranti. Delegate iz vrst imigrantov so doslej izbirali z vsakem kraju obstoječi odbori, ki so znani pod imenom "Good Neighbour Councils." Iz vrst liberalne stranke je pa zdaj prišla pobuda, naj bi te delegate izbirale narodnostne skupine same in sicer take, ki imajo svojo organizacijo izpeljano po vsej Avstraliji. Minister Downer je vzel predlog s simpatijo na znanje in obljubil, da bo stvar premislil.

SLOVENC V TORONTU, Canada, so si ustanovili že drugo samostojno lastno župnijo in sicer pod varstvom Marijine Čudodelne svetinje. Svoj sedež ima župnija v zahodnem delu velikega mesta, dočim je prva (pod varstvom Marije Pomagaj) v središču. Obe župniji vodijo slov. lazaristi, misijonarji. Nova župnija si je omislila lep prostor in vse načrte za novo cerkev, leseno sicer, toda v zelo modernem slogu. Bili so že na tem, da začno graditi, pa jim je lokalna oblast odklonila dovo-

ljenje za tako cerkev. Zahteva, da mora biti iz opeke, pa še razne druge natančne predpise jim je naprtila. Župnik in župljani so seveda nekoliko poparjeni, toda ne prehudo razočarani. Takoj so si dali napraviti nove načrte, ki bodo točno po predpisih oblasti. Žal jim je samo za izgubljene mesece, ko so čakali na odobritev, dočakali pa odklonitev.

PREDSEDNIK LIBERALNE STRANKE v N.S.W. je postal Ralph Honner, ki nam menda doslej ni bil nič znan. Zanimiv je postal tudi za nas kolikor toliko zato, ker časopisje poudarja, da je katoličan. Baje celo jako zaveden in praktičen katoličan. Nič posebnega v avstralskem političnem udejstvovanju, saj je Avstralija imela že tudi na sedanjem Menziesovem mestu katoličane, toda ne iz liberalne stranke. Katoličani se na splošno le malo oklepajo te stranke, beremo te dni v tisku. Ko je pa Honner postal predsednik stranke, čeprav le v eni državi, je postala javnost pozorna in obenem spominja na Ameriko in njenega Kennedyja. V toliko je stvar zanimiva.

TRINTRIDESET VOJAŠKIH KAPLANOV skrbi za versko in нравno vzgojo avstralskih vojakov, ki sestavljajo primeroma majhno avstralsko armado. So sami prostovoljci in država jih vzdržuje zgolj za potrebno obrambo domače zemlje in zemlje svojih zaveznikov. Skrb za versko in нравno življenje vojaštva zavzema v avstralski armadi odlično mesto. Med 33 vojaškimi kaplani je 11 katoliških, 11 pripadajočih anglikanski cerkvi, 11 raznim drugim veroizpovedim. Po več ur na teden dajejo ti kaplani rekrutom posebne tečaje s poukom za globlje umevanje verskih resnic in njihovega pomena za vsakdanje življenje. Poznavalci razmer trdijo, da je za marsikaterega fanta prvi blagoslov, če vstopi v avstralsko armado in je deležen te vrste vojaške vzgoje.

VZHODNA NEMCIJA ima prav tako kot vse druge komunistične države polna usta govoričenja o miru in organizira "mirovne konference" za mladino, domačo in tujo. Na drugi strani pa izdeluje v svojih tovarnah na debelo otroške igrače v obliki vojnih tankov, kanonov in vojakov v uniformah komunističnih držav. Staršem vlada naroča, da morajo otrokom kupovati le te in take igrače, učiteljem pa, da morajo otroke že v otroških vrtcih seznaniti

ti z vsem, kar spada k umevanju militarizma. Ko bo ta mladina odrasla, bo hitro razumela, kaj pomenijo zanj — "mirovne konference"...

V AVSTRALSKIH VLADNIH KROGIH in tudi v narodu samem se opaža, da ni več toliko odločnega nasprotovanja, da bi vlada podpirala tudi privatne šole, recimo katoliške župnijske. Počasi le spoznava, da je krivica, če morajo katoličani plačevati davek za javne šole, ki jih ne uporabljajo za svoje otroke, poleg tega pa vzdrževati še svoje lastne privatne. Država ima vedno več težav, da vsaj približno ustreže zahtevam rastočega števila otrok, primanjkuje namreč šolskih prostorov in morda še bolj učnih moči. Ker je ista težava pri vzdrževanju privatnih šol, se utegne v doglednem času zgoditi, da bo Cerkev dejala: Ne moremo več — in bi država dobila še nadaljnje tisoče in stotine katoliških otrok v svoje šole. Kam bi z njimi? Odločilni krogi uvidevajo, da bi bilo le pametno, če bi država dajala nekaj podpore privatnim šolam in tako obojnim olajšala obstanek in primesten razvoj.

V KANADI je brezposelnost spet dosegla nov rekord in se vlada na različne načine trudi, da bi jo ustavila. Njena nacionalistična gospodarska politika ne gre mimo brez kritike. Vlada želi izriniti inozemski kapital, v prvi vrsti ameriški, ki menda kontrolira okoli 50% kanadskega gospodarstva. Brezposelnost vlada zlasti med sezonskimi delavci: zidarji, gradbeniki, tesarji, gozdarji in podobno. Pozna se tudi med delavci, ki niso strokovno izvežbani v nobeni obrti. Pravijo, da bo Diefenbakerjeva vlada pri prihodnjih volitvah vržena, če se ji ne posreči odpraviti brezposelnost — pravočasno.

JUGOSLAVIJA je končno dobila potrebni kapital od Zahoda, da bo mogla izvesti nameravano denarno reformo. Baje bo prehodna doba trajala dve leti. Dinar bo izgubil mnogo dosedanje veljave, saj bo za dolar okoli 900 dinarjev, za avstralski funt najbrž okoli 2.000. Kdaj bodo začeli tako izplačevati, ni znano. — Nedavno se je govorilo in pisalo o nekakih pogajanjih med državo in Cerkvijo za boljši sporazum. Poročali smo, da so škofje vložili svoje predloge in da jih Belgrad proučuje. Od tedaj ni bilo nič slišati, da bi pogajanja imela kaj uspehov.

PROKLAMACIJA SLOVENSKEGA DNE V CHICAGU

Seja čikaških mestnih očetov, dne 13. okt. je bila zgodovinskega pomena za Slovence. Na tej seji je alderman 21 varde, Hon. Charles S. Bonk, ki predstavlja osrednjo slov. naselbino v Chicagu, predložil resolucijo, katero je mestni svet sprejel soglasno in ki uradno določa 6. november za **SLOVENSKI DAN V CHICAGU**. Nikoli poprej niso Slovenci našega vlemesta dobili takega uradnega priznanja. **RESOLUCIJA** se glasi:

Ker so tisoči Amerikancev slovenskega porekla, ki že rodove živijo v tem mestu, mnogo doprinesli k rasti in razvoju našega mesta in ker so čikaški Slovenci ustanovili in so delavni v stotinah, verskih, dobrotelčnih, bratskih in domoljubnih organizacijah; in Ker so doprinesli Svoj delež nasi ameriški kulturi, predvsem vidno na polju glasbe polk; in

Ker Slovenska radijska ura pod vodstvom Dr. Ludvika Leskovarja slavi 10 letnico svojih rednih oddaj; in

Ker bo Slovensko-ameriški radijski klub slavil

Misl, January, 1961.

to obletnico v nedeljo, 6. novembra 1960 s slavnostnim Festivalom; zato

Bodi sklenjeno, da mi člani mestnega sveta Chicaga s tem izrekamo naše iskrene čestitke in voščila Slovenski radijski uri ob proslavi 10 letnice oddaj in izražamo naše najboljše želje za njeno uspešno nadaljnje delovanje; in

Bodi nadalje sklenjeno in naročeno, da Hon. Richard J. Daley, župan proglasi Nedeljo dne 6. novembra, 1960 za "**Slovenski Dan v Chicagu.**"
"NOVI SVET"

SYDNEY! N.S.W. SYDNEY! "KLUB TRIGLAV"

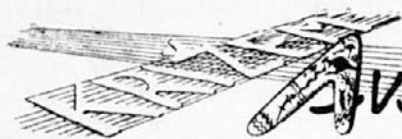
vabi na veselo zabavo: predpust!

V soboto 4. februarja

MACCABEAN HALL, DARLINGHURST

Lep sprejem in prijazna postrežba

Vsi dobrodošli! Na svidenje!

NEW SOUTH WALES

Enfield. — Kaj naj bi jaz povedala o listu MISLI? Slabega čisto gotovo ne. Od leta 1952, odkar prejemam ta mesečnik, moram reči, da sem zadovoljna z njim in ga rada sprejemam tudi zaprejš. S tem končam in se prav lepo zahvalim, da nas MISLI noben mesec ne pozabijo. — **Jožefa Berginc.**

Sydney. — Podpisani sem bralec lista MISLI od začetka. Kako je prišlo do izhajanja tega lista, vem to-le: Takoj po prihodu v Avstralijo nas je bilo v taborišču Greta šest Slovencev, trije od njih v taboriščni službi. Neko jutro slišim po mikrofonu oznanilo, da bo naslednjo nedeljo sv. maša za Slovence, naj se je torej vsi Slovenci udeležijo. Težko sem pričakoval napovedano nedeljo. Bilo je krasno jutro. Pridem do cerkve v taborišču. Bila je pred cerkvijo skupina ljudi in iz nje se čuje slovenska govorica. Tedaj sem prejel najlepši dar, ko so mi predstavili slov. dušnega pastirja. Prišel je iz Amerike in se mu je reklo p. Okorn. Sv. maša je bila ob 11. in jaz sem se ponudil za strežnika — to me je spomnilo na deške čase. Med pridigo sem opazil, da so eni od navzočih žensk solze zalile oči — pa tudi nam drugim je bilo mehko pri srcu. Slovenska beseda tudi v avstralski cerkvi! — Ko smo nekaj dni po tisti nedelji spet imeli sestanek s p. Okornom, smo zvedeli, da se bo ustanovil slovenski list. Takoj sem obljubil patru, da bom nabiral naslove rojakov po Maitlandu in Newcastlu. Res sem nabral nekaj naslovov, enako so storili nekateri drugi. Na naslednjem sestanku se nismo mogli odločiti, kakšno ime bi dali novemu listu. Skoro bi bili ostali pri imenu "Slovenija", pa je eden od nas predlagal, naj bo kar MISLI. Pri tem jo ostalo. List MISLI je postal znan tisočim rojakom v Avstraliji in vsi ga radi beremo. Ob branju tega lista se vsi lahko veliko naučimo in zanimivih novic nam prinaša. Po svojih možnostih bom še nadalje priskočil listu na pomoč in tako naj storijo tudi vsi drugi rojaki in rojakinje, posebno zvesti naročniki in naročnice! — **Ludvik Zrim.**

Narrabundah, ACT. — Kar se MISLI tiče, je moje in moje žene mnenje, da jih ni treba prav nič predelavati ali spremeniti. Oblika in vsebina

naju popolnoma zadovoljuje. To pa rečeva, da so MISLI napravile velikanski skok od prve številke pred 9 leti do danes. Toda, da si ne bom preveč domišljaj, da kaj vem, prepustim sodbo o urejanju MISLI "ekspertom". Urednik bo dobil na svoj poziv verjetno polno nasvetov, predlogov in navodil, upam pa, da bo prej vse dobro presejal, preden bo vtaknil v list. No, da se ne bo moje pisanje predolgo zavleklo, naj bo še od mene in moje žene prav lep pozdrav vsem, ki to berejo. — **Ivan Kavčič.**

Utopia, N.S.W. — Sapprrrlottt, da ne vem, če sem bil bolj jezen, kar mi je v božični številki spet zagodel urednik, ali bolj vesel, kar je napisala o mojih dopisih ga. Angela Gruntar v Gosfordu. Saj pravim, pa še rečem, človeku odleže, če dobi prijazen flašterček na srce, ko je skoraj istočasno po butici odibl. Sno drugo odvaga, pa se spet veselo živi. Tisto Angelo bi rad poznal, mislim pa, da ona mene še bolj. Ampak iz te moke ne bo kruha. Saj se — po krivdi našega krutega urednika — še s špelco nisem do konca pogodil, bom videl, če bo januarska številka res držala urednikovo besedo, če le ne bo podobna rešetu, ki pušča skozi tisoč luknjic. Sem že mislil čez vse skupaj narediti križ, da se urednik ne bi preveč staral ob mojih dopisih, pa zdaj vidim, da naročniki drže z menoj. ne z urednikom. Sem trdno prepričan, da je ga. Angela pisala meni v pohvalo ne samo iz svojega srca in svojega moža, ampak v imenu mnogih naročnikov in naročnic. Če je pa to samo moja domišljavost, me pa zato tudi ne bo konec. Nak, sapprrrlottt! Lepa hvala, ga. Angela, pa prav srečno novo leto! — **Vampec.**

Doonside. — Križanke še vedno z veseljem rešujem, čeprav rešitve že dolgo nisem poslala. V božični številki mi je prav všeč zares življenjska zgodba o Tonetu in Jožetu. Je jako posrečena. Seveda, tudi drugega branja MISLI vedno prinesjo, da je res vredno list v roke jemati. Pri nas so zmerom zelo dobrodošle. Božična številka me je seveda spet prestavila nazaj v moj rojstni kraj. Sicer mi pa vsak božič, najlepši praznik v letu, vzbudi vrsto spominov, da se me letova domotožje. V spominu obnovim vse tiste lepe navade, ki so nekdanj spremljale božično praznovanje v domovini. Minilo je 16 let, odkar tistih časov zame ni več.

Ne vem, če bi še poznala svojo edino sestro, ki sva nekoč tako lepo peli skupaj tisto, ki mi ne gre iz spomina. Pošiljam jo:

Prišel je čas okrog božiča,
bele naokrog gore.
Dvorom bliža se lisica,
v snegu zajče so steze.

Mlin ne gre več zaporedom,
voda čezenj manj šumi,
potok skriva se pod ledom,
curek čezenj čist blišči.

To so, to so zimski časi,
sever pota je zamel.
Skozi okno zrem po vasi,
skoro bi kosminke štel.

Da bi voščila vesele božične praznike, je prepozno, zato pa toliko bolj iskrene želje vsem za srečno in zadovoljno novo leto 1961! — Z vso družino **Angela Židan**.

Bankstown. — Da so mi MISLI zelo všeč, naj dokazuje moja zgodnja pošiljka naročnine in daru za SKLAD. Pošiljam tudi fotografijo mojega rojstnega kraja — Idrije. Taka je bila pred bombardiranjem leta 1945. Če je med naročniki MISLI kak Idrijčan, mu bo gotovo drago videti ta "idriški kuotu" vsaj na sliki, če ne v resnici. Spomnil se bo knapovskega življenja, lepih sprehodov na Kovačev Rovt, na Gore, na Žirovsko in Vončično Razpotje itd. V spomin pridejo tudi lepe procesije sv. Rešnjega Telesa, sv. Ahacija, na obletnico idrijskega živega srebra, k sv. Antonu in še mnogo drugega. Žal je vse to zdaj pod "svobodo" umrlo, toda v spominu nam bo ostalo za vedno. Prisrčno pozdravljam in srečno novo leto vsem naročnikom! — **Rafaela Bernes** (r. Bratuž)

Pripomba: Bojim se, da slika ne bo uspela, je že precej "trpela". Naj kdo pošlje kakšno nedotaknjeno! — Ur.

Fairfield. — Leto 1961 je začelo z rositvijo božjega blagoslova na izsušeno zemljo. Dobro znamenje! Jaz sem kar po navadi. Upam, da bom ta mesec spet mogel sprejeti kako zaposlitev. Spomnil sem se, da imajo MISLI že v zalogi Krompirjeva, Čebulčka, Vampea in druge. Sedaj sprejmite še fizičlovega devetoviznika, ki se je odločil, da bo po svoji možnosti podprl "sklad" MISLI. Tako bo morala tudi kak zastojkar lahko bral list in kritiziral. Tukaj prikladam svojo prvo fizičlovo luščino v gornji namen in iskreno pozdravljam. — **Polde Slokar**.

Misli, January, 1961.

VICTORIA

Richmond. — Čeprav ne pošiljam rešitve ugank, se vedno rad ustavim pri njih. Ne delajo mi velikih preglavic, ali včasih se nekaj ne ujema. Oktobrske križanke nisem mogel rešiti. Ko je prišla novembrska številka, sem najprej pogledal, kako je treba rešiti. Nisem bil zadovoljen, ker po mojem je bilo v njej nekaj pogrešeno. Tako je tudi v decembrski številki nekaj narobe. Jaz hitro opazim napako. Ne morem najti vprašanja za "vodoravno 14". Prilagam funt za Sklad in prav lepo pozdravljam. — **Slavko Štrukelj**.

(Tiskarski škrat, ki prav pri ugankah zelo rad ponagaja, je naredil iz 14 — 10. Zdi se mi, da so drugi to sami "pogrunjali" — slava jim! — Ur.)

Footscray. — Najlepša hvala za redno pošiljanje MISLI. Zmerom najdemo v njih zanimivosti in pouk. Posebno lepo ste opremili božično številko. Vedite, da smo Vam zelo zelo hvaležni za ves trud. Zdaj bi pa prosil rojake, da bi skušali povedati, kateri kraj v Avstraliji bi bil prikladen za življenje nam, ki smo že od doma prišli z bolj slabimi živci. Smo že dve leti tu v Melbourneu, pa se je zdravstveno stanje poslabšalo. Obiskal sem že razne zdravnike, izmeta! jim že okrog £300, pa ne čutim nič zboljšanja. Čim se pojavi severni veter ali se pripravlja na dež, kar je včasih po trikrat na dan, občutim strašen pritisk na živce. Bili bi pripravljeni iti na katerikoli kraj, ker drugače sem zdrav in zmožen za vsako delo, le zrak bi moral biti približno tak, kot sem ga vajen. Smo Gorenjci. Kdo bi mi znal svetovati? Bom zelo hvaležen. — **Stane Plaznik**, 53 B Droop St., Footscray, VIC.

SANJARKA

Pavla Miladinovič

Usoda, mojega srca ječarka,
vrh nebotičnih sanj mi je skalila
v človeško vero in ugonobila
veselih pesmi rojstvo mi, sleparka!

V najlepših letih samorasla starka
ljudem na odru se bom pridružila,
z obrazom klovna si srce zakrila,
da bi otrok ne rekel mi: "Sanjarka!"

NOVE UGANKE

1. Križanka

(Mirko Rakušček)

Vodoravno

- 1 svetovno znana božja pot
- 5 prvi slov. duhovnik v Avstraliji
- 9 je bila v pomoč beguncem
- 10 meri čas
- 11 soha
- 12 voz z enim kolesom
- 15 obramba
- 16 redovni predstojnik s škofovsko častjo
- 17 napravlja zdruho med ljudmi
- 18 prislov zanikanja
- 21 znamka TV aparatov
- 23 vrsta finega blaga
- 24 muzikalni instrument
- 25 jaz ne
- 27 spričevalo
- 30 nasmeh (angl.)
- 31 zavarovan
- 32 dobiti (stavo — pret. čas, angl.)
- 33 moško ime
- 34 očka

Navpično

- 1 glavno mesto evropske države
- 2 izdelovalec časomerov
- 3 velika povest
- 4 se rabi pri balinanju
- 6 skupina ljudi, posadka
- 7 mesto v Franciji
- 8 turistično mesto v Istri
- 10 pou evanje
- 13 izmučen

- 14 obleka za noge
- 19 najbolj severni narod
- 20 teče okoli sonca
- 22 Hitlerjev poveljnik v Afriki
- 23 bedesa ločitve
- 25 kratica za avstralsko državo
- 26 član družine
- 28 doba, vek
- 29 avstralska letalska družba

2. Kakšen čas?

Če ti ura bije 13, je čas, da

3. Računska

Trije popotniki pridejo zelo utrujeni v hotel. Naroče jajc in zaspe. Medtem jim kuharica postavi jajca na mizo, pa se le eden zbudi. Prešteje jajca in jih tretjino poje. Zaspi. Zbudi se drugi, prešteje jajca in jih tretjino poje. Zaspi. Zbudi se tretji, prešteje jajca in jih tretjino poje. Zaspi. Zbudi se vsi trije, preštejejo jajca in vsak jih tretjino poje, da nič ne ostane. — Koliko jajc je kuharica postavila na mizo?

WESTERN AUSTRALIA

Wanneroo: — Tudi jaz čestitam listu MISLI ob nastopu desetega letnika. Prejemam ta list že nekako devet let, mislim, da prav od začetka. Vsak mesec me MISLI redno obiščejo in vselej sem jih vesela. Imam vse letnike spravljene in želim spravljati tudi nadaljnje. Zato naj le še prihajajo na moj naslov in ostanejo tako spoštovane kot so sedaj. V imenu vse družine pošiljam vsem prav lep pozdrav. Prilagam tudi sliko Črnega vrha nad Polhovim Gradcem, ki je moj rojstni kraj. — Ana Paulin.

(Moja stara mati po očetovi strani je bila tudi v Črnem vrhu doma, pa sem pozabil, kako se je reklo pri hiši. — Ur.)

Misli, January, 1961.

DR. J. KOCE,

G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A.

NAŠA TVRDKA JE NAJSTAREJŠA, NAJVEČJA IN VODILNA SLOVENSKA TVRDKA ZA DARILNE POSILJKE (PAKETE) IN ZA VPOKLIC DEKLET (ZAROČENK), SORODNIKOV IN PRIJATELJEV.

Naš cenik paketov je bil objavljen v oktobrski in novembrski številki "MISLI". Tam boste našli pakete, ki so carine prosti, in take, za katere je treba plačati carino. Še vedno je bolje poslati domov paket kot denar.

Vse bralce "MISLI" posebno opozarjamo, da so usnjeni čevlji brez razlike carine prosti. Izkoristite to priliko in pošljite preko naše tvrdke svojcem domov obutev iz usnja, ki jo sedaj v zimi nujno potrebujejo.

OBRNITE SE Z ZAUPANJEM NA NAS TUDI:

- a. če želite naročiti vozne karte za ladje ali avijone povsod po svetu;
- b. če želite dobiti pravilen prevod Vaših dokumentov;
- c. če potrebujete nasvet glede pólno móčja, testamenta itd.
- d. če želite dobiti odličen angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar.

Vsem naročnikom "MISLI" in vsem rojakom širom Avstralije voščimo
srečno Novo leto.

DR. J. KOCE, G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A.

Zastopnik za N.S.W.: Mr. R. OLIP, 65 MONCUR ST., WOOLLAHRA, N.S.W. Tel.: 65-9378

Zastopnik za Viktorijo: Mr. J. VAH, 2 KODRE ST., ST. ALBANS, VIC. Tel.: FB-4806

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

£ 4-0-0: Janez Klinar, Niko Kraje;

£ 3-0-0: Dr. S. Madirazza, R. Legiša, Stanko Samsa;

£ 2-0-0: Tone Žitnik, Jožef Kovačič;

£ 1-10-0: Jože Marin, Ciril Skala;

£ 1-0-0: Slavko Koprivnik, Franc Petelin, Štefan Kovač, Fr. Radovanovič, Fani Štibilj, V. Milčič, Slavko Štrukelj, Ana Pavlin, Ivan Mlakar, Jože Sok, Franc Janežič, Roman Cepuš, Anton Konda, Ana Fretze, Marija Slak, Alfonz Marolt, Vinc Rebek, Rafaela Bernes, Marija Čeh, Jože Plut, Stanko Šušteršič, Rudolf Simonetič, Stane Tušar, Neimen., Karel Mezgec, Stane Andrejašič, Poide Slokar, Gaspar Jug, Štefan Toplak, Peter Bižal

Šil. 10: Lojze Furlan, Janez Žabjek, Vinc Erzetič, Neim., Jože Gregorič, Franc Danev, Ivan Urbas, Ivan Božič, Jože Koprivec, Janez Godina, Slavko Hrast, Franc Flajnik, Ivan Maruško, Ivan Hrvatin, Jožef Rakušček, Marija Milich, Tilda Munda, Jože Košorok, Lojze Košorok, Julka Plesničar, Jakob Fiser, Andrej Vrh, Marica Darmanin, Franc Baša, Jože Kastelic

Šil. 5: Stanko Mislej.

Prisrčna hvala in Bog povrni vsem! MISLI se bodo potrudile, da se Vam primerno oddolžijo. — Ur.

DECEMBRSKA KRIŽANKA REŠENA

Vodoravno

1 Amazonka — 9 Jakob — 10 Litvanec — 15 aduti — 16 islet — 17 N.H. — 18 depot — 19 bear — 20 b-i-e-s — 22 Niko — 23 ils — 24 maj — 25 lo! — 27 mil — 28 mehanik — 30 Kanada — 33 eno — 34 tor — 37 Oton — 38 viva — 40 pavi — 41 mesar — 43 ra — 44 sečem — 45 Ana — 46 admiral — 48 račka — 49 nabrusim.

Navpično:

1 alibi — 2 misel — Atlas — 4 zver — 5 oat — N.N. 7 Kenija — 8 ache — 9 jad — 10 Aden — 11 kupim — 12 otoki — 13 Bitol — 20 bahav — 21 slina — 24 med — 2 oko — 28 mana — 29 Nevada — 30 komar — 31 Atena — 32 nosač — 34 tačas — 35 oveli — 3 Rim — 39 Iran — 40 Peru — 42 rja — 44 sir — 47 M.B.

Rešitev poslali: Angela Židan, Fani Štibilj, Alojz Bratina, Ivanka Študent, Alojz Meglič.

**GOTOVO VAM JE ZNANO, DA ROJAKI
PO ŠIRNI AVSTRALIJI**

z največjim zaupanjem naročajo

DARILNE POŠILJKE

živil in tehničnih predmetov (bicikli, mo tocikli, scooterji, mopedi, radijski in televizijski aparati, fridžideri itd)

ZA SVOJCE V DOMOVINI
pri tvrdki

STANISLAV FRANK CITRUS AGENCY

**68 ROSEWATER TERRACE
OTTOWAY, S. A.**

Telefon: 4 2777

Telefon: 4 2777

Svojim naročnikom križem kražem po Avstraliji voščimo

USPEHOV POLNO NOVO LETO;

zahvaljujemo se rojakom za ogromno zaupanje do tvrdke, izkazano z naročilom čez 500 pošiljk samo za letošnji božič, in se priporočamo tudi za bodoče.

DARILNE POŠILJKE LAHKO NAROČATE TUDI V BODOČE PO VELJAVNIH CENIKIH KATEREKOLI TVRDKI Z DARILNIMI POŠILJKAMI.

Poštne money ordere na ime S. Frank, P.O. Adelaide, je poslati skupno naročilom.

V vseh potrebah se obračajte na tvrdko

Vašega zaupanja:

STANISLAV FRANK

68 ROSEWATER TERRACE, OTTOWAY, S.A.

ki je vodilna agencija za darilne pošiljke v Avstraliji

SOLIDNOST — POPOLNO JAMSTVO — BRZINA —
so značilnosti našega poslovanja.